

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Yıldız Kenter
Hep Aşk Vardı

oyun

Kültür Yayınları

Hep Aşk Vardı ilk kez
2000 yılı İstanbul Tiyatro Festivali'nde
Kenter Tiyatrosu'nda sahnelendi.

Yazan: Yıldız Kenter

Yöneten: Yıldız Kenter, Mehmet Birkiye

Dekor: Osman Şengezer

Kostüm: Çolpan İlhan

Müzik: Mete Sakpınar

Yönetmen Yardımcısı: Yeşim Koçak

Oynayanlar:

Yıldız Kenter

Engin Hepileri

© Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları

Yayına Hazırlayan Mürşit Balabanlılar

Düzelti A. Tansel Mumcu

Sayfa Düzeni Tipograf (0212) 249 01 01

Birinci Basım Ocak 2003

ISBN 975-458-434-6

OTM 11026801

Matbaa Hürriyet Matbaası Mas Matbaacılık AŞ (0212) 285 11 96
İstanbul

hep aşk vardı

Yıldız Kenter

SUNUŞ YERİNE ...

Oyuncu olarak, konum, ilgi odağım hep “İnsan” oldu. Doğal. Bu yüzden “Anı” türü yazın’a farklı bir ilgi duydum. Aslında her tür yazıda yazarın kimliği, kişiliği, bütünün orasında burasında çıkar verir ortaya...

Geçmişî durmadan anımsarız, yeniden yaşarız. Geçmişî anlatırız, bu defa oynayarak yaşarız. Şu an durduğumuz noktada, şimdi, geçmiş, gelecek hep var.

Sağdan soldan gelen dürtülerle biraz da, anılarımı yazma hevesine kapılınca, oyuncu aç gözüm ağır bastı, oyna, oyna, oyna...

Sevgili Ülkü Tamer, 50. yılını, “Bir çılgının 50 yılı” diye, kendime pek yakıştırdığım bir cümleyle, özetleyivermişti.

Bu yaptığım da, Ülkü'nün tanımına çok yakışıyor aslında.

Yaşam-ölüm arasındaki bir çizgide, 1920'de annemin Türkiye'ye gelmesinden, 2000'e kadar, Türkiye'nin sislice bir panoraması önünde üç kadın... Tek gövdede üç kuşak... Olga Cynthia, Ayşe Yıldız, Fatma Leyla... Üç yaşam, üç kavga, üç aşk... İyi ki hep Aşk vardı...

Hep Aşk Vardı

PERDE I

(Klakson... Farlar... Fren efekti...)

Şarkı:

“Dönüp baktım arkama
Avare çocukluğuma
Aştı, gördüğüm orada.
İçtiğim her yudumda
Isırdığım lokmada, varlıkta, yoklukta
Havada, suda, yaprakta, aldığım her solukta
Selam durmuşum aşka.

Dönüp bakınca arkama
İnce uzun yoluma
Yalanlarım, doğrularım
Günahlarım, sevaplarım
Pul pul işlenmişti, aşkla”...

Y – Hava kararmış... Ne kadar sisli... Karadeniz dağlarına bulut inmiş gibi. Çok mu uzaklaştım ben otobüsten... Çocuklar... Heeyyy... Emrullah... Emru... Nerden çıkardın Emrullah'ı şimdi! Emrullah artık yok ki...

Hay allah, keşke uzaklaşmasaydım bu kadar... Dur yahu, korkma, seni bırakıp gidecek değiller ya... Valla belli olmaz, şoför yapar mı yapar, “Tamamız arkadaşlar” der, gazlar... Adam haklı! Sağ yap, sol yap, yavaşla, virajı açıktan alma, ışıklarını yak-sana, amma teklettin arabayı haa! Aaaa! Karışma be ana, karışma be ana! Patladı adam sonunda... Haklı, herkes Şükran mı? Ana dedi bana, bok herif...

*(Fötr şapkalı, takım elbiseli biri... X...
Birden beliriverir)*

Hii! ay, ay korkuttunuz beni... Affedersiniz, neresi burası? Ben otobüsten fazla uzaklaşmışım galiba... Hey, ağır ol, kimsiniz siz? Bırakır mısınız kolumu, lütfen... Heey, dur bir dakika... Dursana yahu, kimsin sen? Ağır ol biraz, nereye götürüyorsun beni? Çocuklar, heeyy, çocuklar nerdesiniz?.. Ah, annee... anne... anne...

A – Husha by baby, lulla by baby, beautiful princess, nighty, nighty. Good night, good night Leyla, sleep tight... (*Öpmek üzere eğilirken*)

L – Uyumuyorum ki... Uyumayacağım işte... Annemi istiyorum ben...

A – Nii bariyoosunuz, sokat çocuklaa gibi... Anni yok, anni oynuyoo... Heer allan gün sülüyorum sanı...

L – Neden madem benimle oynamıyor? Hani karanlık olunca oynanmazdı?..

A – Yok, senin anni öölü oynamıyoo... Anni oynadı zaman çalışıyoo... Onun iş öli bi iş... Gece oldu zaman çalışıyoo... Çalıştii zaman parı kazanıyoo, seni ciiciilee alıyoo... Nee yağlan süylüyorum? Senin anni iş bööli bi iş işti, geci oyadii zaman calışıyo, yok çalışti zaman oyniyo... O god o mighty... Ha siktı beyy, anlatımıyoorum...

L – Aww, aww, aww... Duydum dediğini anneanne, ayıp...

A – Nee ayıp? Sen needi biliyoosınız ayıp oldii...

L – Biliyorum işte, herşeyi biliyorum ben... Anne-ane, bak baaaak ben bunu da biliyorum... NAH!

A – Hii... Teebiyeesiz... Sen çok teebiyeesiz oldunuz... Kimden duyuulee bu teebiyeesiz süzlee, needi göriyoole bu çiiikin çiiikin jestçilee... Afedeesiniz ıfendim... Benim ad Nadide, ben Leylun annianniyim... Benim Leyli bi küçük hanımıfendidir, aman bu gün ney vaa bilmiyoorım... Dede öldiden sorı, çok zooroldi anni de boşandı... Baba çoktan buldi bii başkî kari, evleniyoo şimdî... Ben ne bok yiyim bilmiyoorım ki... Sorry... Afideesiniz ıfendim... (*çıkar*)

(*X girer*)

Y – Afedersiniz ama kimsiniz siz? Ne istiyorsunuz benden?

Özgeçmişim? Özgeçmişimden size ne? Siz kimsiniz peki? Söylesenize... Heey nereye? Gitti! Allah kahretsin, bir bu eksikti... Neresi burası... Her yere benziyor sanki ama değil hiçbirisi... Heeyy,

baksanıza... Kimse var mı oralarda? Ahh, göğsüme bir ağır saplandı... Anneciğim, anneciğim... Dur sakin ol... Nefes al, nefes ver... Hastalanınca, uykun kaçınca yaptıklarını yapmaya çalış... Ezberini yinele, rollerini tazele. “Her yer bir sahnedir” der dururdun öğrencilerine... Al işte, burası da bir sahne... Oyna, hadi oyna, unut herşeyi oyna... Yaşa... Ne ama ne, ne...

(Fadik Kız)

Kırk örüktü, anam örer tarardı... Kırk köyün içinde bir idi, kırktan ikiye indiğinde Alim, sana böyle daha yaraşmış dedi... Angara, büyük şehir adamım, yaşamak için yürek ister, birileri hiç yoktan biter yerden, birileri güme gider. Düşen kalkan, kalkanmayan... Arayan bulan, bulamayan, şimdi var iken yok olan... Oyyy... Dayan yüreğim dayan...

(Mikadonun Çöpleri)

İçerdeki çocuk, benim çocuğum değil biliyor musunuz?.. Ama çocuklar hepimizindir, bu kimin diye sorulunca, arkadan bu senin, bu benim gelir... Düşünün, çocukları mal gibi bölüşmek... Ne kadar saçma...

(Batak Göl)

Bag buri uğlum Sadık, tasalanmayasın bu kadarın be uğlum. Ulacan bir teverrüm, kalacan başcağzıma büsbütün... Eer şeye bulunur bir bir kulaylık. Ancak, ülüme bulunmaz bir çare...

(Martı)

Artık anlıyorum Kostya, artık kavıyorum... Ha sahnede oynamışsınız, ha yazmışsınız... Bizim mesleğimizde esas mesele şöhret değil, parlamak değil, esas mesele sabretmesini bilmektir... Katlanmasını bil ve inan... Ben inanıyorum... Bu benim acımı hafifletiyor. Mesleğimi düşündükçe hayattan korkmuyorum artık...

Yo yo... Bunlar benim değil, Nina'nın bu sözleri... Ben korkuyorum... Nerde olduğumu bilmiyorum... Bir kabus yaşıyorum... Anneciğim, anneciğim... Anneciğim...

A – *(Yattığı yerden doğrulur birden)* Hii... Ne oldu? Nii aalıyoosınız? Nii geldiniz mektepten bu kadı eeken? E, süle banı ne oldu?.. Bit mi bul dilee üstündı? Ey? Çış mi yaptınız donuna?.. Düvdilee mi çucuklaa? Süüle ciyurım sanı, süüle ne oldu?

Y – (*Dokuz yaşında*) Ölmüş anne... ölmüş...

A – Kim, kim öldi?

Y – Atatürk anne, Atatürk ölmüş...

A – Ooo, o, oo God Almighty...

Y – Ah anneciğim, güzel anneciğim... Şimdi düşünüyorum da, tüm sıkıntılarımıza rağmen, gerçekten ağlamamışsınız o güne kadar... 10 Kasım, 1938. Aile boyu bir büyük acı yaşamamışsınız... Annenin yüzü değişti, kasıldı, ağlayan bir trajedi maskı gibi kafama saplandı kaldı... Taa yıllar sonra, aynı maskı bir kez daha görecektim, artık yaşlanmış o güzelim yorgun yüzünde... Nedim ağbinin trajik ölümünde... Ata'nın öldüğü gün kimse ses etmedi babanın içmesine... Katlanamıyordu artık hiç bir şeye... İçiyordu, böylece kaçırıyordu, saklanıyordu... O gece de içti, içti... Cenaze marşını mırıldanma mırıldana, sızdı kaldı...

Anne Allah'a çıkışıyordu hâlâ: "O God, sen çok yanlış yaptınız, be God Almighty, çok yanlış yaptınız..."

Anneyi düşünüyorum. Eski günleri, kırık kırık. Boşnak mahallesinde, o gecekondu gibi evde, beş çocuklu, kedili köpekli, birbirine sımsıkı kenetli, o garip aileyi... Kimler geldi, kimler geçti yoksul evlerimizden. Hastaneden çıkarılmış o iki çocuklu kadını hatırladım birden, bebesi üç günlük daha. Zerzevatçı dedeyi, gırtlak kanserli, anne ameliyat ettirip eve getirmişti... Sokakta kalmış bitli haminneyi, savaş mültecilerini... Mösyö Dörö, Jack Abi, Cemil Bey... Anneyle babanın toparlayıp toparlayıp eve getirdiği tanrı misafirleri...

(X girer)

Geldi işte gene! Kimsin sen? Ne istiyorsun benden? Neden geliyorsun peşimden? Git, giit, gelme, giiit... Kim bu adam? Bir var, bir yok... Özgeçmişimi öğrenmek istiyor. Onlarca kadın var özgeçmişimde... Hangi birini söyleyeyim? Hepsi de benim. Babamın ölümüne dökemediğim gözyaşlarını *Pembe Kadın*'da döktüm desem... Antigone, Nina ağladı anne için, Nedim ağbi için... Çocukluğumun yoksulluğa isyanını, çocukluğumun mini-

cik özlemlerini *Çöl Faresi*'nde dile getirdim... Al-datılmanın, terkedilmenin, aşağılanmanın acısını, sonra başarının o garip, o buruk yalnızlığını *Maria Callas*'ta haykırdım desem... Anlar mısınız? Ben oyuncuyum... Yok başka kimliğim... Bırakın beni gideyiiiim... Gideyim de... Nereye?..

(Yürür, geriye doğru)

L – Nerdesin annearne? Anneanne... Larda ne demek?

A – Laadı? Laadı... Bilmiyorum... Laadı... Laadı... Kiilee, kiilee ciyulee budı... Mutfakta, dolup gibi bii şey... Ou Leyla dictionary bakalım ey?

L – Yok annearne İngilizce diil bu... Türkçe... Larda yüzen alsancak diyor.

A – Laadı yüüzen alsancak... Bilmiyoorım, it sounds ridiculous!.. Anni soo... Needı senin annı? Aaa... Sen napıyoorsınız benim mutfaktı? Ey prasa istiyosunsı nii süülemiyoosınız? Ben yapıim... Banı bak, şeke koydu mi? Samsak? Su istiyoo bu,

yanıcak... Aman çık benim mutfaktı... Sen git Leyli bak... Tuttudi geni biışey... Laadı neey ciyu... Çık benim mutfaktı...

Y – Aman iyi be... Kırk yılda bi yemek yapalım dedik ona da izin yok... Duydum konuşmanızı... Larda benzetmen harika... Kilermiş! Korkma sönmez bu şafakLARDA yüzen alsancak... Şimdi bunun bir prozodi hatası olduğunu, bir uyumsuzluk olduğunu nasıl anlatacağım ona? Leyloşum, bak, canım güzelim... Şarkılarda besteler, şarkılarda güfteler... (Çıkarlar)

(A, L'nin peşinden, elinde tabak, kaşık, koştura koştura girer)

A – Leyli duu ciyorım sanı, bitmedi day... Ey krimzi yanaklaa istiyonsunsa bu egy egy yemek lazım, kıvıcık saçlaa istiyosunsa bal da yiyeceksiniz... Bak geliyoo işte, aç aazın... hatikiçula patikipula, papiti puputi pa... Afferim benim güzel princess... Teebiyesiz!!! Nii tükürüyoosınız?.. Ou kadı aç çucuk vaa cünyadı, aalıyolee ekmek ekmek, sen tükürüyoosınız...

L – Yemicem be, yemicem işte. Tokum ben... Annem yesin, o aç büyümüş. Ya, kendimi bildim bileli, annem, anneannem, babam, babaannem, halalarım, Müş dayım, Eminanım, yengelerim tek tek ve ordu halinde, ellerinde tabak, kaşık ye, ye, ye...

Yemicem bee, yemicem işte... Tüü, tüü, tüü...

A – Allaaşkına Yıldız needen çıkaadınız bu İstanbul'dı gitmek iş? Banı bak, yemek yediin tabaktı tüküüme... Budı raat vaa, devlet vaa, security vaa... Bu, bu macıraa... Ou kadı güzel rolle vedilee sanı, sen Amerika'dan döndiden sorı, en yüksek maaştı alıyorsunuz... Day ne istiyooosunuz... Banı bak, güvenme, hiç kimssee, Musin Beydı biyle...

Y – İşte böyle, üşüdü mü anneler, hemen çocukları hırka giysin isterler. Ama anneleri kim dinler? Kestane ağaçlı Atatürk bulvarını, Cebeci'nin dağlarını, Yahudi'nin bağını, canım konservatuvarımı, arkadaşlarımı... Handan'ı, Fayize'yi... Bırakıyordum ha... Devlet Tiyatrosu'ndaki on bir yılımı, ilk gençliğimi, on bir yıla sığan 24 oyunumu...

On İkinci Gece, Yağmurcu, Gilgameş, Finten, Gelin, Şatoya Davet, Miras, Öfke, Çöl Faresi... Çöl Faresi...

(Çöl Faresi)

Ah Her Baron, günün birinde bir çalışmaya başlasam, bu, bu ne harikulade bir şey olacak... Çünkü annemin bir sandalyeye çok ihtiyacı var. Duvarların sıvası dökülmeye başladı... Her şeyimizi sattık, çalışmam lazım... Daha çok gencim, taptazeyim ve tam sıhhatteyim... Efendim? İş benim mi?.. Hii, teşekkürler Her Baron, bir dakika izin isteyebilir miyim efendim? Telefon edecektim... Özel bir iş için... Burdan mı edeyim? Teşekkür ederim, efendim... Alo, 117 51 lütfen... 11751 mi? Aloo, telefonda Ştraus mu? Her Ştraus, ben Sussie Sachs... Rica ederim Her Ştraus, anneme hemen, on kilo un, on kilo şeker, bir kilo kahve, on kilo nebati yağ, bir kiloluk paketlerde, beş kilo pirinç, yirmi yumurta, altı kilo sardalya, Frankfurt sucuğu da... İrmik, kuru üzüm, ceviz... Çikolata da, yarım kilo... Bir kilo, bir kilo... Her Ştraus, odun, kömür de yollayın... Söyleyin anneme, ateş yaksın, yemek pişirsin... Canı ne isterse pişirsin çünkü ben artık bir iş

sahibi oldum... Bugün biz de öğle yemeği yiyeceğiz, öğle yemeği... Evet, evet, öğle yemeği...

Alkışlarımı... bırakıyordum... Bana beni yansıtan, beni hiç şımartmadan, gıdım gıdım büyüten güzelim seyircimi...

Bırakıyorum hepsini ve ağlayarak gülerek geliyorum, hep burnumda tüten güzel İstanbul'a... Politika girmişti tiyatroya... Cepheler oluşuyordu. Vatan cephesine kaydetmek için peşimizde insanlar dolaşıyordu... Ama bize asıl dokunan, politikadan hep uzak durmaya çalışan Muhsin Hoca'nın tiyatrodan uzaklaştırılmasındaki çirkinlikti... Aman Yarabbii... Biz niye pisletiyoruz herşeyi bilmem ki...

A – İstamboul... O god nakıdı değişti, aman still beautiful... Look Leylı, St. Sofiya... Senin dede beni göstetedi ilk geldi zaman... What a masterpiece.. The Church of Holy Wisdom... Yani, mukaddes aklın kilise... Blue Mosk tı gidiiciiz, sorı Süleyman Cami... Akşamüstü, dolmuşı binip, Emigandı gidiiciiz, five o'clock tea içiciiz. Sorı Ayazaadı at da bini ceksiiz Ey? O, Leylı, Leylı nii soruyoosunuz bunlu banı anlattım kaç defa... Kandıdi senin dedi beni...

Naci Bey... Güzel idi... And he spoke beautifully... Shall I compare thee to a summers day, thou art more beautiful... Seni bii, yaz günüyle mukayese etmek, sen day güzelsiniz... Londrıdı bii reception vaadı... Yanımdı bir adam oturuyoo... Yüz şiş... Ari soktu gibi, aman diş şişti... He looked so funny... But it was love at first sight... Ne zaman üürendi ben at biniyoorum, hee pazaa gün Hyde Paaktı... Bidı baktım dööt naldı koşturyo aakamdı... Oo, he looked so handsome... At koştuduk, yemekı gittik... Sorı hee buluşti zaman anlattı banı, benim memliket şöledii de böledii... I think it was 1920, biin dokuzyüz yiimi idi. Ottomanla gitti, Gazi geldi... To build the brave new Turkey... Hadi dedi, gel, gel götüriim seni to Turkey... Oo, god, how I wanted to say, yes yes, take me with you to Turkey... Aman dedim, impossible... İmkaansız yoktuu ciyu banı... İmkaansız yok... Ö zaman süüledim ona hee bi şey... Benim baba üldiden sorı benim anni nasıl bırakti beni, büyükanni yanında, nası gitti Australia, bii başkıkı adamlı... Büyükanni korktu evlendiidi beni, küçücük idim day... Biiray evliden sorı, benim kouca, haabte gitti... Bii day dı gelmedi... And I was left pregnant... Çok güzel bii bebekim oldi... Jack...

Dedim ben brakımam benim Jack... Gelimem senin memliket... Naci duudi, bakti, biiden büyüdi sanki, he look so powerful... Tutti beni tightly... Dedi geliyyosınız, heli şimdi, hiç brakmyorum seni... Sen, ben, oolumuz, gidiyoorız, to Turkey... Düşündi zaman aalıyorum haylaa... Hadi, hadi Leylı, yetee bu günlük bu kadı, gidelim aatık.

(Leyla'yı tutar elinden, çıkarlar)

Y – *(Koşa koşu sevinçle girer)* Gidiyoruz! Anne! Anne! Kazanmışım! Gidiyoruz! Amerika'ya... Rockefeller bursuyla... Leyla da, Leyla da... Veriyorlar tüm masraflarını onun da... Düşün anne, Amerika... Herkesin düşlerinde... Ve şimdi benim için gerçekleşen bir mucize... Heheheeeeyt... Ne oldu anne? Sevinmedin mi?

A – Allaşkına Yıldız, Leylı götüüme... Yapamazsınız oodı yalnız başınızdı... Brak buudı, benim yanımdı... Bak benim çucuklaa hep gittileee... Şimdi sen de gidiyoosınız, benim bebektı götürüyoosınız... Allaşkınaa yapma... Ey benim ölmem istiyosunsı ou başkısı...

Y – Anne ne oluyor sana, neden ölecekmişsin? O benim de çocuğum, yoo bırakmam onu burada... Sen Jack ağabeyi bıraktın mı Londra’da? Üstelik de o koşullarda?

A – Bakamazsınız ciyurum sanı... Buudı bakabildiniz mi? Hayır... Kim baktı? Ben... Sen tiifo oldu zaman, iki aay, hastaniyede, kim baktı? Heer allaan geci sen saniye çıktı zaman kim baktı, ey kim baktı, kim?

Y – Sen baktın be, sen baktın... İnkâr etmiyorum, teşekkür ediyorum... Ama kusura bakma, kızımı da götürüyorum.

A – Ee sen Leyli götürüseniz, biydaa gelmezsiniz buudı... Sen öldüriyoosunuz annı... You are killing meeee!..

Y – Annem, anası babası gibi oyuncu olmamış, ama iyi oynuyordu aslında... Bir kez daha boyun eğdim ona... Bir buçuk yıl zar zor sürdürebildiğim bu ayrılık için, Leyla’nın sonradan beni her fırsatta suçlayacağını hiç düşünmemiştim...

“Sen beni bıraktın, sen beni bıraktın... Bıraktın sen beni, gittin!..”

Ah, canım güzelim, seni hiç bırakmadım... Hep taşıdım, kafamda, yüreğimde, etimde sanki... Sıcacık yakınlığımızda, o korkunç uzaklığımızda hep taşıdım seni... Tıpkı şimdiki gibi... Ama yetmiyor değil mi? Bir şey hep eksik kalıyor. Kırık not alıyorum. İkmale kalıyorum...

Her yıl ikmale kaldım ben, ortaokulda... Sonra, parlak bir öğrenci olmanın tadını yaşadım konservatuvarda. Gorki ne güzel söylemiş, “İş zevk olmayınca, hayatın tadı olmazmış”... Hocalarım da hocaydı ha!.. Carl Ebert, Nurettin Sevin, Orhan Burian, Sabahattin Ali, Cahit Külebi, Bedrettin Tuncel ve daha niceleri... Ama en büyük aşkı, estetik-felsefe hocam Tefik Ararad; bana düş gücünü, düşün gücünü öğreten hocam... Ve bana sabırla şan çalıştıran Muazzez Gökmen...

Konservatuvar yılları, harp yıllarıydı... Karartma vardı... Ekmek, şeker, çay karneyle veriliyordu... Sabah yemekhanenin kapısında kuyruğa girerdik, bir küçük külah toz şeker, dörtte bir ekmek... Bana yetiyor, artıyor bile... Bütün gün, piyano, keman sesleri, flüt, obua sesleri, şan, opera,

tiyatro çalışan güzelim insan sesleri... Bir cüm-büş yaşıyorum, doyamıyorum. Anne, BRITISH COUNCIL'a geçmemişti daha. Taa Etimesut Hava-alanı'nda çalışıyordu. Servis otobüsü, her sabah saat 6' da konservatuvarın önünden geçiyor... Ben de sabahları erkenden kalkıyorum... Bir çalışma odası kapıyorum, kitaplarımı bırakıyorum. Koşu-yorum ön tarafa, demir parmaklıklı kapının ardı-na... Annenin otobüsü geçecek şimdi... Bir heyecan, bir heyecan! Anne... İşte! Bugün üçüncü pen-cerede... Görüyor beni, el sallıyor, öpücük yollu-yor... Pos bıyıklı, koca Arnavut kapıcı Hüseyin Efendi şaşkın, bakıyor... Sabahın köründe uzaktan uzağa bir aşk yaşanıyor... Ve o gün, çok güzel başlıyor... Acısıyla, tadıyla, yürek dolusu heyecanıyla, nasıl bir dört yıl yaşadım yarabbi o konser-vatuvarda...

Bazı pazar akşamları kapıdan çağırırlar, “Pake-tiniz var”... Koşarım, bir kesekağıdı, içinde bir portakal, bir elma, bir kaç karamela, bir mini çiko-lata... Yaşasın, anne kazanmış gene at yarışların-da... At tutkusu, at yarışları, konken... “Aman naapiim bey, kumaabaz ruhi vaa işte bendi”. Ama o ölçüsü yok muydu, o ölçüsü... Sevgili Haldun

Taner' in çok önem verdiği bir sanatsal gerekti, ölçü... “Güzellik, ölçüyü bulmakla başlar” derdi... Her söylediği bir dersti...

Konservatuvar bitti... Evlilik geldi... Şimşek gibi çaktı, parladı, söndü... İkimiz de büyümemiştik daha çünkü... Ama ama... Bin dokuz yüz elli ikinin yirmi dokuz Martı'nda, evliliğin en güzel ödülünü aldım kucağıma... Leyla... Değerdi be, değerdi her şeye... Değerdi... *(Geriye doğru gider, döner, A, oturur)*

A – Ne deydi, ne deymedi, ben bilmiyorum şimdi... Geçmiş, doori, speculation?.. Aman hep yapıyoruz! Düşündi zaman şimdi, ben Naciin peşindii geldim? Sevdim, ou kadı...

Aman ne zaman ou kaanun çikaadile, harici-ilee yabancı kari almak yasak, benim Naci bitti bitti... Süüledim Naci, nii üzülüyoosınız be, bouşı beni... Nii kaybedeceksiniz ou kadı çok sevdiin iışin.Inönü süledi, boşanacaksın Naci... Yok dedi Naci, benim kitaptı yazmıyoo bunlı, benim çocuklaa oldi, al dedi al, sizin olsun hepsi, brakıyoorım işimi!.. Sori çok güzel işlee çıktı... Opportunity'ler... Aman bilmiyorum ne oldi, bii gizli el

sanki engelledi hepsi... Benim Naci çok aar ödedi aşkın bedeli... İçti, içti, ölenakıdı içti...

Y – E, aşkol baba, hani içmeyecektin bugün, söz vermiştin bana... Gidiyorum yarın yahu Amerika'ya! Yani üç beş arkadaşımı bir veda yemeğine çağıramıyorum gönül rahatlığıyla... İçmedim deme allahaşkına, şu haline baksana... İkide birde içeri, odaya gidip gelip içiyordun boyuna... Al işte şişe de burda! İçirtmeyeceğim bunu sana baba, bırak diyorum...

Ah! Ah! “Cehennem dibine kadar yolun var dedi bana, git, gelemes ol. Gelecek olursan da beni bulma inşallah...”

Bu sözler, tokattan besbeter! Kıymık gibi saplandı kafama, bir daha hiç çıkmamacasına. Böyle gittim Amerika'ya... Sonra çok güzel bir mektup yazdı bana:

İkkıt Leyla' nın, İkkıt annesi,

Ninem Yıldız, can kızım,

–Sevgi sözcükleri yetmezdi, yeni sözcükler icat ederdi–

Aklım orda diyorsun, yüreğim buruk... Af diliyorsun sonra da... Bidigam, ıkkıtım, anam surat-

lı can kızım, sen de biliyorsun ki, af dilemesi gereken, bendim... Diledim de, nitekim... Aman ne olmuş yani, bağırdık çağırdık, attık içimizdeki pisliği, arındık... Bitti... Koca Hayyam'dan bir dörtlkle kapatıyorum yavrum artık, bu bahsi:

“Neylesem bu benim iç kavgalarımla,
Pişmanlığım, kendime düşmanlığım.
Sen bağışlasan da, ben yerim kendimi...
Neylesem bu yüz karam, bu utancım...”

Rönesans prensi gibi yetiştirilmiş... Glaskow Üniversitesi'nde elektrik mühendisliği tahsil ediyor... Ama Anadolu'ya dönmek, savaşa katılmak istiyor... Yok diyor, Ayan Azası babası Mehmet Galip Bey, senin savaşın orada, sen Ankara'yı temsil edeceksin Londra'da... Ah, baba... Düşündükçe, canım acıyor hâlâ...

Anne, durmadan yazdı bana, Amerika'ya, uzun, ayrıntılı... Leyla ne yedi, neler dedi... Dedesiyle olan aşkı, Müş dayısıyla arkadaşlığı... Genelde mutlu, keyifli mektuplar... Ben de çalışıyorum... Yeni ilginç hocalar... Kazanılmış güzelim dostlar... Talat, Seniha Halman... Oyunlar, oyunlar...

Ama ille de Ankara'dan gelen mektuplar... Hepsi aynı başlar: "Şekerim, canım kızım..."

Al işte... Aa... Ne kadar kısa yazmış bu defa...

"Şekerim, canım kızım, üzülüceksiniz, ah Yıldız, Yıldız, benim Naci gitti... Gitti benim Naci... Gone forever... O god, please rest him in peace... Allı Şükü... Leyla burdı benim yanımdı... Sanı da teşeküür ediyoorım benim şekerim kızım... E Leylı olmasaydı, I would have gone too..."

Aaaah, baba baba, bekleyecektin hani, söz vermiştin bana...

Ne oluyor, allahım ne oluyor? Ah, bebeğim, gitme ne olur gitme... Söz vermiştim Leyla'ya, "Bırak şimdi gideyim Amerika'ya, gelirken istediğin o küçük kardeşi getireyim sana"...

(Telefonda bir numara çevirir) Seniha, canım, çok fenayım, hemen gelebilir misin? Sanırım beni bir hastaneye götürmen gerekecek...

Yes... Yes... My religion, Muslim... Muslim... İslam... Moslem... Is it important? Muhammeden, muhammeden... Ee! Bok canlarına olsun be, dinimden onlara ne? Çocuğumu kurtarsınlar... Müs-

luman doktor isteyen yok onlardan! Allah kahretsin! Her yerde aynı boktan bürokrasi!

(Uzanır, yataktadır şimdi)

Üşüyorum, çok üşüyorum... Ah canım Seniha biliyorum giydirdin çoraplarımı ayaklarıma, ama donuyorum hâlâ...

Bebek?.. Gitti mi?.. Müslüman doktor da kurtaramadı ha!.. *(Sessizce ağlar)*

Dönmek istiyorum Türkiye'ye... Amerika, baştanberi nedense hiç iyi gelmedi bana... Dönmek istiyorum Ankara'ya, Cebeci'ye, Leyla'ya... Anneye... Anneye... Anne... Anne...

(Hop oturur) Neredeyim ben? Dalmışım... Zaman?.. Durmuş... Neredeyim ben, allahım neredeyim? *(A ve L girerler)*

A – Buudı, buudı! Leylı, Leylı, bak işti buu evdi doodi senin anni... Ou God, nakıdı deyişti... Bütün ağaçlar kesildi. Köşkler yıkıldı... Bu dı gidiyo şimdi. Ne güzel idi. Ama senin anni doodi zaman, en yok zaman idi... Teşrin, freezing, ou kadı sook... Sat, sat hiç bişii kalmadı koucı köşkte. Bii Gülüm-

neni vaadı, yardımcı. Alıcaklıle kapıı dayandı, benim soncim tutti, “O God, ne bok yiyim şimdi”, çözdüm benim köpeklee, go dedim, go, catch’ em... Köpekle havlaala, adamlar kaçaaala, içeedı mongolun yanında çocuklaa aalaa... Kaabus... Gülümneni dedim... Suu kaynat, geliyoo bebek, yok ciyuu Gülümneni, day çok vaa... Aman buu ötekilee benzemiyoo, acili ediyoo... O god! O god, such an ugly little girly... Eski çaşafaa, yıttık, saadık senin annı... Gülümneni, çocuklaa getiidi... Nedim dedi, bunun ad Bidigay olacak. Güne, nakıdı çüikin zavalılık dedi. Mati sarıldı, öpti... Üç buçuk yaşakıdı memi emdi senin annı... Ee başka bişii yokıdı... Bii koldı Mati, ötekinde annı, ikiz gibi... Aman geni de heeşey day güzel idi...

Ey?... Aman Leylı nii sorup duruyoosunuz bunlı banı? E söölü-yorum işte, her şey day iyi idi... Güzelıdı. Ben geldii zaman işgal varıdı... Rus, İngiliz, Yunın, Arıb askeeler, yiyolaa, bölüşüyolee Turkey... Biz Orient Express’ten indik. Vapurı bindik, Üsküdaadı geçtik... What a beautiful view... Minarets, piercing into the sky... Paytonı bindik, Çamlıcaa geldik... Ohh God benim ev, o kadı güzelıdı... Embroiday gibi saçaklaa... İşlemeli tavanlar... Aman sukut

hayal... Sevmedilee beni, istemedilee... Benim ad, Olga Cynthia, oldi gavurun kari... Naci dedi, yok senin ad, Nadiidi... Rare, precious... Sorı bii gün benim nufus kaat getidilee... Din: Müsülman, ad: Nadiydi... Dodi yee: Bandıma... Herhalde dediler, yok bu yanlış yazıldı, bu kari Müslüman, ad: Nadide, Londra olımız bu... Bu, olacak Bandımaa... Londra Olga Cynthia, oldi Bandımalı Nadiydi...

Seeseriilee... Aman çaaçağ giydi zaman, büçun karilee ayni... O iyy... Kimse bilmiyoo sokatta, gavurun kari... Bii gün çaaçağı giydım, eşekı bindim, at yokidi köşkti, İngiliz askeelennin barıkaa yanında geçiyooım, çocuk bii inglis askee, sigıray içiyoo, uyukliyoo... Benim kokni aksanlı, “Eyy, mate! Got’a fag mate!?”

Cin çaapti gibi oldi zavalılık, koştudi, getiidi sigarilee, öölü bakıyoo, eşek üstünde çaşaf giymiş bi kari, İngilizce konuşuyoo... Ney günleedi bey... Sorı benim Nedim doodi, my rose bud boy...

Benim kaynanı, aldı kucakını, seviyoo, ciyu, yarisi yavrumun yavrusu da, yarisi yiylan yavrusi... O god... Naci çok çalışıyoo... Angorayı gidiyo, geliyoo duumadidan... Sorı, Naci Lozandı gitti zaman, biz Paris’te bekledik Jack, Nedim, ben... Allı şükuy...

Benim kaynanı, yokidi... Bu 1922 was so bereketli. Nedim dodi... Beş ay sorı büyük taaruz oldu. Sonrı İzmir işgal püskütüldi... Vahdettin kaçtı, bındı bir İngiliz gemi gitti. Utandım! Aman hee gün bii exitment... Naci Lozan'dan döndiden sona, Angoraa yeeleştik... Cumhuriyet getidilee... Tam bii seni sorı, yiimi dokuz teşrin... Güünee doodi. Aman ben çok hastaidim. Hastaniye kaldıdilee... Sezeeryan yapıcaklee... Aman hiç bii şey yok... Hiç kimse yok... Herkes gitmiş bayramdı kutluyo... Bir tek isli lambı... Doktı soodi Nacie, çocuk mu istiyooşınız, anni mi? 'Anni istiyorum' dedi Naci... O god, such agony... I was practically butchered... Buudan, buıdı akadı kestilee... Benim Güüneer çıkaadile, faraştı koydilee, öölü yeedı bıraktilee... Oh God... O God... Please save my poor little baby... Allaa, alla... Benim canım alma didan, çocuklaa elimden almı... allaaa... *(Yavaş yavaş sesi duyulmaz olur)*

Y – Aman yarabbi, neler düşünüyorum, neler yaşıyorum, ama şimdi çok iyi hatırlıyorum... Annenin, kılpayı kurtardığı o kıymetli hayatı, ben, bir gün öldürdüm... Tarık Carım amca gelmişti... Bir lira verdi, paylaşın, dedi... Kaptı Güner parayı, vermiyor,

payımızı... Ya bizimle sinemaya gelirsiniz ya da nah alırsınız... Bir arbede... Kıran kırana... Yapışmış saçıma çekiyor... Çıkardım nalını, bir vurdum kafasına... Yıkılıverdi... Aman allahım, öldürmüştüm Güneri... Allahım ne yapacağım ben şimdi? Doğru koştum apteshaneye, kapadım kapıyı... Herkes Güner'le meşgul, katile aldıran yok. Abteshanenin penceresinden atladığım gibi, vurdum Abidinpaşa tepesine... Bütün gün güneşin altında, çekirge avladım, şişelere doldurdum... Ölümü düşündüm... Ölmeliydim ben de... Ama nasıl? Çeşitli ölümler düşünüyorum, hüngür hüngür ağlıyorum. Güner'in ölümü umurumda değil, kendi ölümüne acıyorum. Akşam, aç biilaç döndüm eve... Usulca yanaştım arka pencereye... Aaa, Güner yaşıyor! Süslenmiş püslenmiş, gülüyor... Şükür allahım... Şükür şükür... Ahhh... Ne oluyor yahu, ne vuruyorsun be? Anne!.. Ölmemiş işte, ne vuruyorsunuz be? Kaçarım tabii... Yakında büsbütün kaçacağım bu evden, göreceksiniz o zaman... Git lan sarı bok, git başımdan, istemiyorum seni, hiç birinizi... Heey, beni tek başıma bırakıp nereye gidiyorsunuz? Gittiler. Yenidoğan bahçesine hem de... Sinema seyretmeye... Bok Güner... Sırık! Kambur lanet! Hiçbiri sevmiyor beni za-

ten. Tabii ben cadıyım, kaynana suratlıyım, inatçı keçiyim... Güner, prenses! Doğum günlerinde geçit resmi, fener alayları... Herkes bayrak asıyordu be Güner doğdu diye... Hele baba, evin her penceresine neredeyse... Sonra bir gün, dokuzuncu yaş günüydü, yer yerinden oynadı! Baba, geçit resmine götürdü hepimizi... Beyoğlu'nda eski bir binanın, daracık balkonlarına yerleştirdi. Müşfik yoktu yalnız, o bebektir... O benim bebeğimdi, öyle demişti anne... Üsküdar'da, cevizli bahçedeki evde doğduğu zaman: 'Bu senin bebek' olacak...

Benim bebeğim... Öyleyse onu alırım, sokağa çıkarırım... Bakın, bakın bu benim bebeğim... Sıkıyorum, mıncıklıyorum, yanaklarını ısıyorum, seviyorum!.. Avaz avaz bağıyor! Annem pencerede avaz avaz bağıyor: "Nii götürüyoosunuz, o çucuku sokatta! Brak brak ciyurım sanı, brak!"

Bıraktım Müşfik'i yolun ortasına, kaçtım saklandım bir kapı aralığına... Anne uçtu sanki, kaptığı gibi Müş bebeği, gene uçtu girdi içeri... Neden sonra, aç susuz, çaresiz döndüm eve, hazırdım gene esaslı bir köteğe...

Bizim anne altı çocuk doğurdu... Ama çok doğuranları, hep eleştirdi.

“Aman bu t   k karilee, tavşan gibi dooruyo-
olee...”

Sen kendine bak anne!

“Yok ou zaman başka idi... Soru benim furu n iy
ekmek pi  iri... Ne? Yaalan mı s  l  yooru m... Vaay
mi senin gibi biy tani dayy?.. Aman sen hep kouc -
kari rolle oynuyosunuz. Misery... Ciyurum sana,
sen on sekiz ya  ındı duruyoosunuz sanede... Brak
ba  kasu oynasın kouc karilee...”

Anne, kim oynasın benden başka, en yaşlı be-
nim kadroda?

“G  l oynasın...”

G  l Onat... Ferhanc     mın bana emaneti... O
zaman küçük bir   ocuk daha... Ah güzel an-
nem benim...

Ya, otuz ya  ına gelmişim, müthiş kararlar ver-
mi  im, anamı, kızı  mı alıp Muhsin Hoca’nın peşin-
den, İstanbul’a gelmişim, çalışan   zg  r bir kadınım
değil mi!..

Nah   zg  r  m!

A – Needi kaldınız alla    na? Oyun bittiden soru,
dooru evi gelicektiniz? Leyli çok zooruyudi geni...
Anni beklıciim, anni beklıciim... Banı bak! Nii o

köyli çocuk takıyoosunuz peşinde, hee gecı, hee gecı? Allaşkını, Yıldız, don't get involved...

Denediiniz işti bii keri, yetee... Ciyorum sanı, sen dokunulmak için diylsiniz, sen bakılmak için-siniz... Seni raat ettiricek bii adım blumazsınız diylm mi? John Browning'i nü teptiniz? Hee bir şey vaadi, hee bii şey... İngilteedı gidicektiniz, oodı saniye çıkıcaaktınız... Leylün istikbal düşün, Leylün tahsil... Aptalsınız sen, aptal!..

Y – Eee yeter be! Aptalım, var mı daha bir diyeceğın... Sen çok mu akıllıydın yani? Senin kocan da köy kökenliydi. Ne diye takıldın peşine taa Londralardan buralara? A, tabi o ayan azası Galip Bey'in oğlu, Ahmet Naci Beyefendi... İnönü'nün Lozan'da özel kalemi... Ne oldu? Donun yoktu be kışında... Elalemin eskileri içinde geçti çocukluğumuz, yalınayak, başı kabak, ayağımızda nalınlarla, ööle, sokaklarda... Küçücüktüm be, Halil Ali Bey'in, Alman madamın bulaşıklarını yıkarken, köpeklerinin kakalarını, bodrumlarını temizlerken... Bizim evde, her yerde... Kürek gibi oldu ellerim iş yapmaktan... Bir gün şikâyet ettim mi? Bir gün suçladım mı ne babayı, ne seni? Öyleydi... Öyleydi...

Sen aptalsınız...

Aptalım tabii, aptal ananın-aptal babanın aptal kızıyım. Övünürdün babayla; “Ou kadı mübadele komisyonu çalıştı, bii çöp almadı kendi için...”

Sonra da kakardın başına... “Aptalsınız ama...”

Sen akıllıydın, çok... İstanbul’a, bu eve göç ettiğimizde bütün Teşvikiye gördü, yaşam boyu edindiklerini... Patlak şilteler, gevşemiş tel dolaplar, soba boruları, çinko leğenler... Öyle yerlerde, Hoş Apartmanı’nın kapısı önünde... Ne ağlıyorsun, yalan mı?

Allahaşkına anne, yapamadıklarını bana yaptırmaya kalkma! Anne, biz mutluyduk be... İngiliz gavuru anamız, sarhoş babamız, tamtakır evlerimizde mutluyduk! Ne oluyor bize be? Ne oluyor bize?

A – Nii baarıyosunus banı? Bak, Günee banı hiç baamazdı.

Y – Kim bağılıyor be, kim bağılıyor! Ah benim canım, güzelim, neden uyandın sen? Bağırmadım hayatım, anneanneye bağırlır mı? Hadii, sen niye ağlıyorsun şimdi? Aaaa... Yapmayın, gecenin

bu saatinde yapmayın allahaşkına... Hadi, hadi yatağa...

(Çıkarlar... Leyla girer, çevresine bakarak, usulca ilerler, kimsenin olmadığından emin olunca, defteri açar, yazmaya başlar)

L – Sevgili defter... Benim adım Leyla, on bir yaşımdayım. Seni bana ben hediye ettim. Artık en yakın arkadaşım sen olacaksın. Ama kendini anneannemden sakınmalısın. Çünkü anneannem en yakın arkadaşımın yalnız kendisi olmasını ister.

Bugün sınıfta kaldım. Hay Allah sana verdiğim ilk haber bu olmasaydı keşke... Ama yazdım artık. Anneannem çok kızdı. Hocalara ama... Tuhaf, annem memnun oldu. “İyi olmuş, zaten yaşıyın küçüktü, biraz İngilizce biliyorsun diye sınıf atlatarak almaları baştan yanılttı...” Dıdı, dıdı, dıdı...

Annem turneye çıkıyor gene. Tabi, Şükran Bey de... Üff sıkılıyorum... Başka ne yazayım, bilmiyorum. Görüşmek üzere, hoşçakal. Leyla... Mektup gibi oldu... Neyse... Aa!.. Asıl önemli haber...

Âşık oldum, Adamo'ya. Anneannem, “Ney buliyo-
osunuz bu kari sesli adamdı, bilmiyorum”... Bile-
mez ki, böyle bir aşk yaşamadı ki... (*“Her yerde
kar var, kalbim senin bu gece...” Mırıldanarak
uzanır, Yıldız kalkar.*)

Y – Kafam karmakarışık... Annemi düşünüyö-
rum, annemi yaşıyorum... Kızımı sonra... Hep geç-
mişte ama, git-gel'lerle, gelecek, yok. Geçmişe hap-
sedildim... Geçmişe hapsedilmek... Ölmek de-
mek... Ölmek, uyumak... Ama düş görebilirsin uy-
kuda, o fena... Çünkü o ölüm uykularında, sıyrıl-
dığımız zaman yaşamak kaygusundan, ne düşler
görebilir insan, bu düşüncedir bizi yaşama iten...
Yoksa kim dayanabilir zamanın kırbacına? Zor-
banın kahrına, gururunun çiğnenmesine, sevgisi-
nin kepaze edilmesine, kanunların bu kadar yavaş,
yüzsüzlüğün bu kadar çabuk yürümesine, kötülere
kul olmasına iyi insanın, bir bıçak saplayıp göğsü-
ne kurtulmak varken? Kim ister bütün bunlara kat-
lanmak, ağır bir hayatın yükü altında inleyip terle-
mek... Ölümünden sonraki bir şeyden korkmasa... O
kimsenin gidip de dönmediği, bilinmez dünya ür-
kütme yüreğini, bilmediğimiz belalara atılmak-

tansa çektiklerine razı etmese insanı? Yok, bunlar benim değil, Hamlet' in sözleri bunlar...

Ama ben Hamletim, palyaoyum, kralım... Bunlar da Kamran'ın... Kamran... Kamran, kran, kran, Kamran, birbirlerinden hiç ayrılma-
yan iki adam... Ama gitti Kamran, o pis trafik ka-
zasında, bizim arabada... Can damarı, gözü kula-
ęıydı tiyatronun... Dergi, afiş, kitap, nice güzel
atılımlar hep onunla gerçekleşmişti... En çok seviş-
tiğim, en çok ekiştığım can dostum... Bok herif,
ne demeye erkenden çekip gittin... Sonra Emrul-
lah... O da gitti, pi gibi bıraktınız bizi... Sizden
sonra da hiçbir şey eskisi gibi olmadı bizim tiyat-
roda... Her gün anıyorum sizi, aşkla...

Oyun, adı Kamran Yüce

Altı dize,  perde,

Konu, dünyaya sevgilerle. Perde...

Kapanıyor... Aılıyor... Oynuyorum... Ben ne
zaman ben oluyorum? Bilmiyorum... Korkuyo-
rum... Annemi istiyorum, çocukluğumu zlyorum.
Her şeyden emin olmak istiyorum, her şeyin ocuk-
luğumdaki kadar güzel olmasını istiyorum... Olma-

diğı takdirde de ölmek istiyorum... Yok bunlar da benim değil, Antigone'nin sözleri bunlar. Ben Antigone'nin ateşinden feyzalmış küçücük bir yıldızım. Bırakın beni yaşayayım... Ah anneciğim... Yaşlandıkça ne kadar sana benzedim. Bir gün bana, “Aslan gibi ölmektense, köpek gibi yaşamayı tercih ederim” demiştin. Şaşırmış, öfkelenmiş, aşağılamıştım seni... Bak da şimdi, gör beni... Affet anneciğim, affet e mi?

Ama sonra, hatırlıyorum, o ölüm uykusuna yatığında, kavganı, pazarlığını kiminle yaptınsa, sonsuza geçiş için kimden, nasıl bir vize kopardınsa, o dopdolu, o güzelim, o anaç yaşamını fırlatıp attın önlerine... “Let me die bee, let me die!” diye nasıl haykırdın suratlarına... O, kimse, alıyor alacağını nasıl olsa... Kimse o, çaresiz, yalnız hissediyorum, kendimi karşısında...

“İnsan hep yalnızdır Haimon, dünya da bomboş”... HAYIR, hayır bay Kreon! Benim dünyam hiç boş olmadı. Aksine, sizlerle dolu, dopdolu güzelim bir dünya, benim tiyatromun dünyası... Sağdan, soldan, kenardan, köşeden değil, tepeden bakan, hiç bir ayrım gözetmeksizin değerlendiren, gerçek demokratik bir dünya, benim tiyatromun dünyası...

“Ben orda olmak istiyorum, orda yaşamak, orda ölmek istiyorum...” (X görünür) Hayır... Ölmek istemiyorum... Nerden çıkardın şimdi ölmeyi! Yaşa... Yaşa...

L – Bugün benim doğum günüm... 29 Mart. On dört yaşımdayım... Bahar geldi. Erken geldi, güzel geldi, boğaz sırtlarına erguvan erguvan pembe bulutlar indi... Coğrafya dersinde, dünyanın, evrenin oluşumunu okuyoruz. Ürperiyorum... Sonra sevdiğim şairin sözleri... “Yıldızların içinde bir yıldız... Bu dünya soğuyacak” Yine ürperiyorum!.. Bugüne kadar Allah babayla oldukça mutlu bir beraberliğimiz oldu... İlk, gökyüzünde görmüştüm onu... Gri beyaz bulutlardan oluşmuş, bembeyaz sakallı, kocaman bir yakışıklı adam... Elinde bir terazi... O resim artık giderek flulaşıyor, hele terazi hiç görünmüyor... İnanç, yerini yoğunlaşan bir şüpheyeye bırakıyor... Anlamsızlığa, karmaşaya... Yuvarlanıp gidiyoruz... Kimimiz aç, kimimiz tok... Çoğumuz aç!.. Ben tokum, burama kadar... Neden? Heeeyy, Allah baba, verebilir misin bunun cevabını bana... Büyüyorum, değişiyorum... Vücudumdan korkuyorum... Evrenin oluşumu gibi ürpertiyor beni, bedenim.

Y – Hayır çocuklar, hayır... Bedeninizden korkmayacaksınız, bedeninizi seveceksiniz, bedeninize iyi bakacaksınız ki size hizmet etsin. Düşüncenize, duygunuza hizmet etsin. Onlarla uyum içinde dans etsin. İşte oynamak, bu uyum içinde, size verilmiş olan koşullar uyarınca, yeniden yaşamak demek... Oynamak yaşamak, oynamak inanmak demek...

L – Atma be anne atma... Şu adama baksana... Yırtık pırtık, avurtlar çökmüş, ayağının yarısı patlak pabucundan fırlamış... Sirtına kendinin iki misli yük bağlamış... Yaşamak inanmakmış... İnanmıyorum, isyan ediyorum... Heey, Allaaah, nerdesin be nerdesin?

A – Leyli, leylı lu kins, needisınız?

L – Ne be, ne be, neee?

A – A benim güüzel princess, şu benim sıtım ilikleemisiniz?..

L – Aaman be, aman be, aamaaan!!!

A – Ne ağman ciyusınız... Teebiyesiz... Sen ne biçim soulcisınız? Banı bak charity begins at home... Sadaka vermek evde başlar, anladınız mı? İnsanlaa aciyooosunuz, beni nii acımıyoosunuz? (*Seyirciye döner*) Cünayaa bölübbii cünya oldi... (*Yazmaya başlar*) Eskiden day mı iyyiydi? Bilmiyorum şimdi...

12 Teşrin eveli 1933... Naci, my dearest, sen Angoria gittidan sorı, bii tek mektup geldi senden, içindi, bii lırı! Nii yazmıyoosunuz? Ziraat vekalet teecümeey iş oldi mi? I do hope that you are not drinking... Don't! Life ise getting more and more difficult here, hele benim Jack gittiden sorı... O beni çok yaadım ediyoodı... We couldn't make him happy... Alışımıyorum yoklukunu, ağlıyorum hayla... Buudı her yerde booç... Bakkalı booç, kira booç... Senin hariicii aakadaşlaan karileelı po-uke oynuyoorım, Nedim dı götürüyorum, kazandı zaman masıdan para alıyorum, veriyorum, gitsin gaz alsın, ekmek alsın... Göriyoolee, susuyolee, utanıyoorım...

Cüyn Yıldız'ın birthdaidi... Çok hastaidi benim poor little kaynınaa... Komşile, exit olmasınlaa, bii tepsi içinde bööürek, keyk ect... yolladilee. Ben yokidim, kapış kaıp yedilee çucuklaa... Yıldız

aateş çıktı, kusti, kusti, çok yedi, sorı dı, yastıkın altındı saakladı; küfli pidilee, keyklee... Hep yata-
kın içindı... O how I cried, my poor poor little
baby... Naci, allaşkını aldı bizi ooda, Angorıda,
yanındı... And for god's sake don't drink. Love.
Yours forever, Nadiydı...

Y – Nihayet gidiyoruz Ankara'ya. Babanın yanı-
na... İstanbul'daki son evimiz 105 numara... Şiş-
li'deki, Ermeni mezarlığının karşısında... Aman
yarabbi o eve ilk taşındığımızda nasıl bir oyuncak
cenneti bulmuştuk, tavan arasındaki küçük oda-
da... Kimler bırakmıştı, neden bırakmıştı, neler
yaşanmıştı, bu bahçe duvarları yüksek, eski tahta
evde? Bahçede üzümleri kurumaya başlamış, yaş-
lı bir asma... İncir, dut... Ceviz var mıydı? Her sa-
bah, bir sürü akrep ölüsü bulurduk, bahçeye açılan
mutfak kapısı önünde... Etraf alabildiğine açık-
lık, bostan, salatalıklar, domatesler, mısırlar, ayçi-
çekleri... Çalardık! Nedim'in önderliğinde küçük
çete, talana çıkardık... Annem kızardı... Galiba
kızır gibi yapardı. Çünkü hapur hupur yememizi
keyifle seyrederdi... Babasız, alabildiğine özgür
yaşadığımız o büyü, o güzelim 105 numaradan

ayrılıyorduk... Denkler, kutular, torbalar... Altı çocuk... Burda altıncı çocuk, Jack Ağabey değildi ama... Güner yaşlarda. Tombiş esmer bir kız... Müşfik'in arkadaşı, onun hizmetinde. Emine. Evlatlığımızmış bizim, öyle demişti anne. Emine, Ankara'da dört değişik ev paylaştı bizimle...

Sonra ben beşinci sınıfa geçince, Cebeci cadde-sinde, yeni yapılmış bir apartmana taşındık. Zemin katında, arka tarafa bakan, bir daireye... Ön dairede Agah Hün, Neriman San... Hep sevgiyle andığım iki insan... Vay be! Baksana şu Cebeci evine, dağdan indik şehire... Artık leğende yıkan-mayacaktık, banyosu var, küveti var... Sıcacık oluyor iki odunla... İşte biz, o apartmanda tanış-tık ilk defa bir kapıcıyla... Bizim Emine ona kaç-tı! Ara, tara, yok. Taa, neden sonra, bulduk izini, hemen altımızda, bodrum katında! Niye kaçtın kız Emine, haber vermeden, merak ettik!.. “Habar ederek gaçaamıymışısın. Beni gaçmazsan öncü seni fururum sorı da gendimi fururum didi, mecbu-ri kaçtım”.

Haklıydı ama! Ayy, biri beni de böyle tehdit et-seydi, gider miydim ben de acaba? Nelson Eddy ya da Gary Cooper mesela... Giderdim be, koşa ko-

şa hem de... Ama kimse beni bizim kapıcının Emine'yi istediği şiddette istemedi ki...

Üçüncü sınıf bir kompartmana harala gürele sığıştık. Hepimiz her yerdeydik... Tıkış tıkış... Anne yerlere, tahta ranzalara battaniyeler serdi... Müşfik uzanmış karşı ranzada,başı annenin kucağında... Güner annenin öbür yanında, sığınağında... Emine karşıki ranzada... Bavullar, kutular, bohçalar arasında. Mahmut'la ben yerde... Gece sıçrayıp sıçrayıp uyanıyorum ikide birde, ellerim, ayaklarım ateş gibi yanan kaloriferlere değdikçe... Her uyanışta Nedim'i görüyorum, pencerenin önündeki güdük masaya oturmuş, dışarı bakıyor, pencereden son sürat gelip geçenlere... Ne güzel kafası var Nedim' in, soru işareti gibi... Mahmut'un, Müşfik'in kafaları da öyle. Soru işareti gibi. Bu Nedim benim göremediğim neler görüyor şimdi kim bilir? Yarın anlatacak ama, gezdiği değişik dünyaları, yaşadığı ilginç maceraları... Ne güzel anlatırdı, baba gibi...

Ama sonra değişti, bir garipleşti, büyüyormuş, anne öyle dedi... Güner de büyüyordu, ama o çok güzel oluyordu, baş döndürüyordu. Nedim onu bir yerlere bırakmıyor, kendi de götürmüyor...

Cart curt, Ali kıran baş kesen serseri be! Hele ben, “Konservatuvar’a gireceğim” deyince... Ah! Ne vuruyorsun lan? Hii... Ne vuruyosun bee?

Giricem diyorum ulan giriceem işte... Sana ne be! Ne vuruyorsun lan, ağzına sıçtımın boku... Ulan dedim ne olmuş? Ah, ah, ah... Anneee!..

Ne? Evvet, orospu olacağım, var mı daha bir diyeceğin? Orospu olacağım... Aaaaah ah! Ah, bacaam...

Bir şut çekti bacağıma... İzi hâlâ orda... Anne yetişt, kurtardı beni.

Ama “Aabi haakli... Girimezsiniz ou mektepti. Heerkes süülüyoo, kız, erkek aynı yatakanıyedi...”

Eee, tabi, ne de olsa Hisariçi’nin, Boşnak mahallesinin, rahleyi tedrisinden geçmişti benim Bandır malı İngiliz anam...

Orospunun ne demek olduğunu bile bilmiyordum tam olarak... On beş yaşındaydım ama, dağda bayırda büyümüştüm... Şimdi bakıyorum da internet çocuklarının yanında tın tın bir kafa... Orospu, olumlu çağrışımlar yapmıyor belki... Ama ne olacak yani, konservatuvara gireyim de, orospu olayım razıyım... Yıllar sonra, aklım biraz daha erince, hele *Aptal Kız, Taşralı, Üç Kuruşluk Ope-*

ra, Arzu Tramvayı, Fadik Kız, Şafak Yıldızları'nda-
ki, o saf, o aptal görünen, ama duyarlı, o ezilip sö-
mürülmüş kadınları tanıyınca, yaşayınca, sözcük
aşağılayıcı niteliğini yitirdi, güzelleşti ve belleğime
öylece yerleşti...

Ben oyuncuyum, Hamletim, kralım, palyaço-
yum ve Kamrancığım izninle, ben orospuyum. Ben
sizim...

Anneciğim, sesini duyar gibiyim... “Yook, yok,
yo, süleme ölı, sen orospıy diyłsınız... Ötekılee
bilmiyorum aman, sen diılsinis...”

Ah benim güzel anam, şimdi yanımda olsan,
elinde kadehin olsa, “Boş veey beey, buudı geeçee
yahu” desen... Bir Ömer Hayyam patlatsan:

İçti zaman kimi, bii bok sanı kendini
Övünü, övünü şiişee de şişee,
Baksanı bi, hiç ses veriyoomi douli küplee
Kim ciyusı ben doulıyım,
Ou, boşluktan öötee...
Cheers beey!

Ne güzel içerdin, katlanırdı güzelliğın... Niye
hiçbirimiz sana çekmedik sanki? Baba herhalde

şöyle derdi: “Her gün içmemeli, bir gün ayırmalı, cumartesi, pazar, pazartesi, salı... Bu kadar da kısmak olmaz canım, buna çarşamba, perşembe, cumayı da katmalı.”

Yaşamak ve ölmek değildi onu ürküten... Adam gibi yaşayamamaktı tek sorunu... Ama içmediği zamanlar, bize cenneti bağışlar... İçmediği zamanlar hep aşk var... Yıllar sonra okudum, anneye babayı anlatan o müthiş dizeyi: “Pancurları açık kalmış evler gibiydik, rüzgârda çarpan başıboş ve ürkek. Sen elimden tutunca kayaları delip çıkardı bir çiçek.”

Tren gidiyor, gidiyor, Ankara bir türlü gelmiyor... Ankara ne uzakmış... Gece ne uzun... Hiç sabah olmuyor... Derken, Ankara, Ankara, Ankara... Tren durdu, boşlukta, kupkuru bir tarla... Burası mı Ankara? Sersem sepelek indirdik pılımızı pırtımızı toprağa... Buluşanlar, kavuşanlar üçer beşer dağıldılar... Boş tarlada çantalar, bohçalar arasında, yalnız, İngiliz ana ve çocukları... Sokulmuşlar birbirlerine, soğuk Ankara sabahında, öööle bakıyorlar boşluğa... Yok baba... Müşfik annenin kucağında, ağlayıp sızlanmıyor, şaşkın kocaman gözleri, maviş maviş bakıyor... Hep bakıyoruz...

Babayı arıyoruz... Yok baba... Bir garip sessizlik yaşıyoruz... Neden sonra, taa uzakta savrula savrula... Baba... Baba... Sarılıyor karısına, sarılıyor çocuklarına, öpüyor, ağlıyor... Bidigam diye beni kucağına alıyor, boynuna sokuluyorum, babamı soluyorum... O tanıdık kokuyu alıyorum... Olsun ama geldi ya sonunda... Bir otomobil, bir atlı araba... Önce dooru Samanpazarı'na, Müşfik'e oturak almaya...

(Karanlık ve perde.)

PERDE II

Y – “Yüüzi, yüzi... Gitti benim bebeğin yüüzi, gitti gitti”...

Kazadan dört saat sonra ilk yardımda, kapıda, anacığım bin yaşında, “Gitti benim bebeğin yüzi, gitti”... Aman Yarabbi! Bu benim kızım mı? Bu kocaman paramparça kanlı maske? Haykırmak istiyorum, tıkıyorum ağzımı... Leyla’nın çocukluğundaki gibi bir isyan parçalıyor kafamı. Fırılıyor dışarı! “Allaah! Var mısın, var mısın be, nerdesin?” Koğuş, yataklar... İntihar teşebbüsü, bıçaklama... Yanmış bedenler... Trafik kazası... Trafik kazası... İnleyen, bağırان, ağlayan, yalvaran insanlar... Ağlıyorlar, bağırıyorlar... Demek ki yaşıyorlar... Benim çocuğum, sessiz, kıpırtısız, öte tarafta hâlâ... Dönemiyor dünyaya... Dönse o da bağırarak, çağırarak, küfredecek!

Leyla! Dön dünyaya... Küfret, küfret... Yok... İki saat, beş saat, on saat... Hamamböcekleri duvarlarda, yataklarda... Kaynıyor... Elimde havlu, korumaya çalışıyorum çocuğumu... Biter, tükenir gibi değil... Sonra günün ilk ışıkları... Koğuş yorgun, koğuş sessiz... Cılız bir ses: "Anne, böcek."

Evet, evet canım, güzelim, birtanem! Böcek, böcek!

O an en çok seviyorum, en çok nefret ettiğim şeyi...

Şükrediyorum, şükrediyorum, şükrediyorum...

(Birden, fırlar oturur, nefes nefese)

Yok, yok Leyla yok... Aaa! Bu durmadan yaşadığım hep geçmiş... Olsun, ama hatırlıyorum ya; hatırlamak da bir yerde yaşamak demek... Ama yaşamda hep yarın var... Ben yarınsız bir geçmişte yaşıyorum parça parça... Alacakaranlıkta...

(Üç Kuruşluk Opera)

Işık altında görünür, sıyrılanlar gölgeden, ya karanlıkta kalanlar? Onları var mı gören?

(Pembe Kadın)

De bakem Tom Toom, benim yalanlaam getti gari... De bakem bu işi sonu nere varcek he? Sen bamaak gıda çocuynan, ekinsiz çibıksız go garını git, soonı da arıma, sooma, yat gulanın üstüne, tüü südü bozuuuk... Len gahpe garılaa etmez senin bu ettiğini lan, gahpe karıla etmez...

(Aptal Kız)

Orospu ihtiyarlayınca hacı hanım olurmuş... Yani, şu insanları bu kadar sevmeseydim, hepsinden de öyle nefret edecektim ki...

(Antigone)

Mutluluk... Nasıl olacak benim mutluluğum? Nasıl mutlu olacak küçük Antigone? Hissesine düşen mutluluk lokmasını dişleriyle koparabilmesi için, ne sefaletler çekmesi gerekecek? Söyleyin kimlere yalan söylemesi, kimlerin yüzüne gülmesi, kendini kimlere satması gerekecek, kimlerin ölmesine razı olacak...

Hayır susmayacağım, yaşamak mı, ölmek mi, madem ki hemen seçmem gerek, o halde hemen öğrenmeliyim.

L – Öğrenecek çok şeyim varmış daha, çok gençmişim... Öyle diyor annem. Laf! Highschool’u bitirdim, Arnavutköy’e gidiyorum. *Artık Emek ve Sermaye*’yi okudun mu sen, dedim anneme... Boş boş baktı yüzüme... Her gün bir çingar çıkıyor bu evde... Dün de bazı kitaplarım yok olmuş, bu arada Nâzım Hikmetlerim de... Nasıl olur? Kendimi bildim bileli bu evde Nâzım okunur... “Çöpe attım” dedi anneannem... Çöpe atmış yahu! İngiliz gestaposu, faşist! Faşist, faşistsiniz hepiniz! “Kes sesini” diye annem çıktı ortaya. Doğru gitti çamaşır makinasına çıkardı benim Nâzımları. Demek siz de İngiliz faşistiyle işbirliği yaptınız valide hanımefendi!. 27 Mayıs öncesi ihtilalcidiniz halbuki... “Benim kızım istediğini okur” diyen, benim düşünce özgürlüğümle övünen, burjuva annem!.. Korkuyorsun değil mi anne? Ödün kopuyor, yakalanırsam, gazetelere düşersem diye... Kızının devrimci olduğunu öğrenirlerse diye... Ödün kopuyor değil mi anne?

Y – Eveet, evet, evet ödüm kopuyor... Kaybettim, çocukluğumun Türkiye’inde duyduğum güveni... Korkuyorum şimdi... Unutmadım canım 27 Mayıs

ihtilalini... Kardeş kardeşi vurur mu günlerini... Üniversite bahçesini... Mina Urgan' ın "Çocuklarım içeride kilitli kaldı" diye ağlayan o güzelim gözlerini... Sabahın köründe "İhtilal oldu Patrones ihtilal oldu" diye bağırın Genco' nun o şaşkın, tertemiz, çocuk yüzünü... Ne kaldı elimizde be, ne kaldı 27 Mayıs' tan? Bir tek anayasa! Gerisi, don davası, köpek, bebek davası vee bir yüzkarası... Unutmuyorum canım, utanıyorum...

L – Hadi be sen de anne, oynuyorsun gene, ama ben yutmuyorum artık... Artık amacımın adını koyabilirim, öyle tatlı su sosyalizmi yok... Amaç, komünizm!

A – Allaşkını sus Leyli, baa mı, duyacaklee komşilee, sen komyunist diilsiniz sen princessiniz...

Y – Bırak anne allahaşkına, bırak döksün içini... Duysun kendi sesini... Ben "Artık Emek"i, "Sermaye"yi filan okumadım, Marks'ı da okumadım, okusaydım da anlayamazdım... Ama sen, Çehov'a, Arthur Miller'a, Gorki'ye, *Pembe Kadın'a*, *Yürüyen Gece'ye*; ne bileyim ben, *Hocamın Olgunluk Ça-*

ğ'na, daha birçoklarına burjuva eğlencesi diyorsan, Marks'ı sen de iyi anlamamışsın canım... Bu oyunların hepsinde devrimin ta kendisi var be... Tiyatroyu yapabilmek için kompradorların ayaklarına gidip koltuk satmakla suçluyorsun beni... Ben bunu, sermayenin sanata sahip çıkmasının bir ilk adımı olarak görüyorum. Ama haklısın... Ben artık her şeye tiyatronun penceresinden bakar oldum... Ama bir daha söylüyorum, yandan, önden, arkadan, sağdan, soldan bakan bir pencere değil... Tepeden bakan, hiçbir ayırım gözetmeksizin...

L – Hadi be sen de annee... Hadi be sen de... Başladın gene aynı şeyleri söylemeye... Dinlemek istemiyorum artık, yapılacak çok daha önemli işler var... Ölüyor arkadaşlarım bee, patır patır vurulup ölüyorlar... Gidiyorum, onların yanına, onlarla birlikte savaşmaya...

A – Leylı dooon't... Allaşkını Leylı, yalvarıyorum don't go... Gitti... Ooo, o god... Vurucaklee, öldüreceklee... Çok yüz veediniz sen buu Leylı... Çok seebest braktınız... Nii bakıyoosınız, do something...

Y – Ben nerede yanıldım? Nasıl bir yanlış yaptım? Dönüp dolaşıp aynı soruyu soruyorum kendime... Suçlu hissediyorum kendimi... Leyla gitti... Bir gün, iki gün, üç gün, beş gün... Yok! Karakollar, hastaneler, meyhaneler, arkadaşları... Yok!.. Vurdular mı? İşkence mi yaptılar? Bıçaklayıp bir çöplüğe mi attılar? Allahım, koru çocuğumu... Söz veriyorum Allahım, sigara içme, demeyeceğim, odanı topla, geç kalma, yatmadan donunu, çoraplarını yıka, demeyeceğim... “Neredeydin” diye sormayacağım... Söz veriyorum Allahım, söz...

(*Telefon çalar*) Alo, alo, alo... Evet, evet benim? Öyle mi? Bu sabah, arkadaşlarıyla bir evde, eylem hazırlığı içinde... Ne eylemi efendim, küçücük bir çocuk o daha! Arkadaşları da... Gencecik, heyecanlı çocuklar... Eee konuşuyorlar tabii, dillerinden başka silahları yok ki... Bırakın konuşsunlar... Pardon, efendim, haklısınız, sayın komiserim... Anlıyorum tabii, beni tanıdığınız için... Size çok teşekkür ediyorum efendim, ilginiz, anlayışınız için... Komiserim sayın komiserim, lütfederseniz bir sesini duyabilir miyim?.. Leyla? Canım, bitanem... İyi misin? Ben bittim, bittim ben bittim... NERDEYDİN?.. Ahhh anne, olmayacak, olmayacak bu böyle... Bu gidilen

yol, yol değil... Yazık bu gençlere... Anne, yollayalım Leyla'yı gitsin Güner'e, İngiltere'ye, Vick eniştesine... Bu memlekette güvenemiyorum artık hiçbir şeye... En başta da kendime...

L – Vay bee! Apar topar attılar beni buraya... Ortamdan biraz uzaklaşmam, olaylara tepeden bakıp, daha sağlıklı bir değerlendirme yapabilmem içinmiş... Anneme de, anneanneme de öyle kızıyorum ki... Yaygaracı mahluklar! Güner teyzemin de onlardan kalır yanı yok ya! Şükran ağabey iyi çıktı be!.. Ayrılırken; “Ne o” dedi, “Beylikten, ağabeyliğe mi terfi ettirdin beni?” Evet efendim dedim, ettirdim, hak ettiğiniz için... Sarıldı bana, “Hep yanında olacağım yavrum Leyla”, “Bunu sakın, sakın unutma!”... Ne iyi, dedem gibi... Ama sıkılıyorum burada, çok sıkılıyorum. Durmadan, bok gibi ılık biralar içiyorum... Kafam, yüreğim taa ötede... Memlekette...

Dört nala gelip uzak Asya'dan
Akdeniz' e bir kısrak başı gibi uzanan
Bu memleket bizim...

(Mırıldanarak çıkarken, Y gelir)

Y – Bu memleket, bu Türkiye... Hadi biz burada doğduk, burada büyüdü de, İngiliz anneye ne, bu kadar kahr çektiği Türkiye? Ne vermişti anneye Türkiye? Bir gün bizim Ankara'daki evlerden birine, koyu renk elbiseler giymiş, İngiliz şemsiyesi gibi sipsivri, üç adam geldi... Beş çocuklu İngiliz kadının sefaletini saptamaya...

A – O, no, no... Haayır efendim, benim çucuklaa Tüüüktülee, buudı doodule... Buudı büyüiceklee, babam yanındı... Baba... Görümezsiniz ifendim, raatsızdır biraaz... Evet ifendim sıkıntı çekiyoorız, heekes çekiyoo... Koucu bii haap bitti... Aman şimdi ben çalışyoorım, aatık day iy yiiceklee çucuklaam... Please, don't insist, gidiniz ifendim. Ben memmunum, memmunum... Gitmiyorum... Çocuklaam dı göndemiiyoorım... Go! Please! Thank you...

Y – Anlamıyordum, yarım saat önce camı çerçeveyi indiren adam, baba değildi sanki... Hepimizi evden kovan, annenin de, "You get the hell out of here you, you drunken swine" diye bağırıldığı adam... Baba değildi...

Reddetti anne teklifi... Reddetti... Beş çocu-

ğuyla İngiltere'ye gönderilecek, çocukların tüm eğitimi, tüm sosyal güvencesi temin edilecek... Reddetti... Boşnak mahallesinde o kümes gibi evde, yarı aç, yarı tok yaşamayı tercih etti...

Sonradan komşulardan biri, “Ah madam, madam ne yaptın? Yaktın çocuklarının başını, yaktın...” deyince, anne, şöyle bir doğruldu, “Benim kitaptı yazmıyoo bunlı... Nii madım ciyuusınız banı, ben Tüüküm bey... Benim ad Nadiydi... Nadiydi”... Nadide...

Nadide'ye inanılmaz bir Aşk vermişti Türkiye...

Nadide annemin adı, babam Ahmet Naci, Jack, Nedim, Güner, Mahmut, Müşfik kardeşlerim. Evliyim, kocam Şükran.

Bir kızım var, Leyla... Zeki, zehir gibi... Dokuz yaşında, kafa tutuyor durmadan bana...

L – Madem evlenecektin gene, babamı neden bıraktın? Neden söylesene? Bu adam sana layık değil bir kere...

Y – Ne, ne, ne dedin? Kim söyledi bunu sana?

L – Anneannem söyledi, ne olacak...

Y – Otur şuraya... Bak canım, kimsenin kimseyi bıraktığı yok... Hep söylüyorum sana! Senin baban kocaman yürekli bir güzel adam... Ama bir şey koptu, büyü bozuldu... Asık suratlı, huzursuz bir beraberliği sürüklemek anlamsızdı... Dahası, zararlıydı... Dostluğumuzu bari kurtaralım istedik... Senin için...

L – Bok benim için... Herşey yalnız kendiniz için be... Babam evlendi bile işte... Anne diyecekmişim, bu yeni eşine... Demeyeceğim bee... Demeyeceğim işte... Bu adamla evlenirsen, ona da baba demeyeceğim... İstemiyorum hiçbirinizi, ne seni, ne babamı... Ah, ah, burnum kanıyor işte gene... Dokunma, dokunma bana... Anneanneee... Anneanneee... *(Ağlayarak, koşarak çıkar)*

Y – Bir kez daha kaybettim kızımı... Ayrılalı kocamdan, beş yıldır, annemle kızımınla yaşıyorum... Çalışıyorum, mutluyum... Evlenmeyi düşünmüyorum... İstanbul bizi güzel kucaklamıştı. Talibi bol bir dönem yaşıyorum, havalarda uçuyorum... Kendimi Gogol'ün Agafya'sı gibi hissediyorum, hiçbirinden vazgeçemiyorum. Hepsini, istiyorum...

Hepsini seviyorum... Ama içlerinde biri... Evdeki o patırdıya, gürültüye neden olan o biri... Kimdi?

Annemin deyimiyle, “parasız, pulsiz, çulsiz biy köyli”... Köy kökenli... Baba gibi... Güzel konuşuyor, iyi anlatıyor, inandırıyor... Baba gibi... Babanın kine benziyor elleri, sıcacık dokunuyor, şefkatli... Baba gibi, baba gibi... Ama babam, içtiği zaman bambaşka bir insan... Sorumsuz, küskün, öfkeli... O yoklukta içer içer, eve getirmesi gereken üç kuruşu saklar, bir yerlere... Ara ki bulasın... Hadii... Beş çocuk, anne, para avına çıkarız evde... Her yerler aranır... Bütün kitaplar teker teker taranır...

Bir seferinde parayı bulmanın sevinci içindeyken, baba sızdığı yerden ok gibi fırladı, kaptığı gibi paraları yanan sobanın içine attı!

Ah... ah... Liraların kıvrıla kıvrıla yandığı o yangını düşünüyorum... Bir aylık ekmek, odun-kömür ve kiranın yok olduğu o büyük yangını... Sonra anneye aralarında çıkan kavgayı... Bu kavgalar genellikle İngilizce sözlü, Türkçe altyazılı olurdu... “You drunken swine, you saloşun pezi-venk.” “İiçmedim be, I swear I haven’t had a drop be Duckie’ciğim.” “Don’t you call me Duckie, ben senin öödekçik diilim artık”...

Hepimiz annenin tarafını tutuyoruz tabii, çullandırıyoruz babanın üstüne, cüceler ülkesinde Güli-ver'i deviriyoruz yere, iple bağlamaya çalışıyoruz... Çok ciddiyiz. Ama, babanın yüzünde şaka yaptığımıza inanmak isteyen, çaresiz, acınası bir te-bessüm... Sağından solundan çekiştirdiğimiz ip-ler, bembeyaz çıplak tenini kestikçe “Yaanıyorum ben” diyor...

Anne pişman... Gözyaşları içinde bize saldırıyor bu defa: “Teebiyesiz çucuklaa, sen napıyoosunuz senin babıa? Brak ciyurum sanı, brak... Yatakını, dooru yatakını”... Hepimiz şaplaklardan nasibimizi alıyoruz... “Yatakını”... “O my Naci, my poor poor darling, please forgive me, I love you...”

Taraf tutmaya gelmiyordu... Babamı düşünüyorum, “O soylu zekâ, nasıl çöktü, yok oldu?” diyorum. Vee... Anılarını, heyecanlarını hâlâ içimde taşıdığım sevgililerden yavaş yavaş uzaklaşıyorum... Şükran adlı adama yöneliyorum... “Affet beni babacığım, affet... Öyle çok sevdim ki seni”, der gibi... Vee tıpkı babanın beni, anneden gizli konservatuvara kaydettirdiği gibi, gene anneden gizli, bu defa Nedim'in kolunda, evleniyorum Şükran'la...

Suçlu hissediyorum kendimi... Allah kahretsin beni, ne diye evlendim sanki? Şükran'ın ailesi de beni istememişti ki... Çocuklu dul bir kadın ha? Aaa yakışacak mı biricik oğlumuza?

Aman be, bok canına!.. Boşanırım olmazsa! Ayrı evlerde yaşıyoruz nasıl olsa. O anneden korkup gelemiyor, ben Leyla'dan korkup gidemiyorum... Yani, tutsaklıktan bir türlü kurtulamıyorum!

Ama sahnede yıldızımın parladığı bir dönem yaşıyorum... *Pembe Kadın*'ı oynuyorum... Onun da tadını çıkaramıyorum... Sevgili dostumuz Çetin Altan bize küskün, öfkeli, söz verip oynamamışız oyununu... Bir türlü tamamlayıp da getiremediği oyunu... Kimi etkili olduğu basınla karar alıyorlar: “Kenterler ne yaparsa yapsın aleyhte yazılacak”... Ferruh Doğan buna tanık, Bedii Faik’e anlatıyor durumu... *Pembe Kadın*, –şans işte– bir patlayıştır patlıyor!.. Ertesi gün DÜNYA gazetesinde bir başyazı “Kenter Kudreti” diye...

Ne tuhaf! İnsan gıyabında alınan kararlardan bazen kıl payıyla kurtuluyor... Bazen de güm! Gidiyor, dibe... Güçlü basın, iyi de... Basının gücü, bazen ürkütücü... Toz zerresisin... Püf... Tamam...

Aynı dönemde bizim de okuduğumuz bir sol

dergide müthiş bir methiye... Ama ah, ah o son cümle... “Biraz da vatansever olabilselerdi keşke”... Yani vatani sevmek demek onların şemsiyesinin altında olmak demek...

Sonra bir turne akşamında Ankara’da, bir lokantada, aaa, canım, güzelim hocam Cahit Külebi, koşuyorum, elini öpmek istiyorum, has... git, pis Osmanlıcı diye, itekliyor beni elinin tersiyle... Kalkalıyorum... Aydın tutuculuğunu görüyorum, ürküyorum.

Kaçıyorum oradan, ağlaya ağlaya sığınıyorum her zamanki gibi tiyatroya... Zamana... Yapayalnızım o ara... Yooo... Yalnız değilim... Canım, güzelim Aydın Emeç geliyor... Sonra Tilda’yla, Koca Yaşar Kemal... Üzülme be Yıldız, diyorlar... Yanlış bir anlama, geçecektir zamanla... Geçiyor zamanla... Delip de geçiyor ama... Neyse ki hepimiz büyüyoruz zamanla... Zaman... Aman, durma...

Nihayet bir ev almaya karar veriyoruz Şükran’la. Belki o zaman anneyle, Leyla bizimle yaşamaya razı olurlar orda... Gözüm yükseklerde, deniz görsün istiyorum. Yok, yok... Derken yeni yapılan bir apartman, Aşıyan’da... Kaça? Kaç paranız var?

Yüz bin... Ellisi banka kredisi... Dolaşmayın buralarda... Hay Allah... Dolaşmıyoruz oralarda, ama aklımız hep Aşşıyan'daki apartmanda... Altı ay sonra Şükran'a, yahu bir bakalım bitmiş mi o apartman? Merdivenlerden çıkıyoruz, kalabalıkça bir grup da iniyor. Yaşlıca bir hanımefendi tanıdı beni, iltifat etti, onun Hatay'daki 0-6 Yaş Kimsesiz Çocuklar Derneğı için oyunlar verdiğimizi hatırlattı...

“Ne arıyorsunuz burada?”

“Hiiç, bakıyoruz öyle... Çok istemiştik ama olmadı...”

“Ne demek olmadı, ne demek?”

Döndü müteahhide, İzzettin dedi... Sonradan öğrendik, kayınvalidesiymiş müteahhidin... Konuştular, konuştular... Ve aylar sonra o ‘Bebek Evi’, bir mucize, gibi gerçekleşti... Ağgözlüyüm ama, bir üstteki daireyi istiyorum şimdi... Bir oda fazla... Olursa, kitaplarımız, dergilerimiz çıkacak yatak altından, kutulardan, ortaya, gün ışığına! İstiyorum, çünkü ertesi gün, Kepen köyüne, *İsyancılar*’ı çevirmeye gidiyorum... Yirmi bin de ordan geliyor efendim. “Peki” diyor, güzel kadın...

“Yıldızın parladığı an...”

260 bin lira... Yüzü peşin, gerisi ayda iki bin

beş yüz taksitle... Dolar değil, faiz yok... İnanılır gibi mi? Tiyatro sayesinde, Hatay'da oynadığım oyunlar sayesinde...

Anne ve Leyla pes ediyorlar, razı oluyorlar, erguvanlar, atkestaneleri, defneler arasından denizin görüldüğü 'Bebek Evi'nde bizimle birlikte yaşamaya... Ama eve taşındığımızın ertesi günü o korkunç kaza... Kızımı öte tarafa götürüp, paramparça getiren... Yeni evin de tadını çıkaramıyorum... Rüyalarımındaki Bebek Evi, silindi yok oldu gitti! Al be al, istemiyorum erguvanları, defneleri, al hepsini, istemiyorum hiçbirini... Kızımı ver bana, ver kızımı geri...

Neden sıyrılamıyorum geçmişten? Neden geleceğe yönelemiyorum?

(X girer, usul usul yaklaşır)

Lütfen söyler misiniz artık bana neler olup bittiğini? Bu, rüya olamaz, olsa sıçrar sıçrar uyanırdım kaç defa... Yaşam sınırının ötesinde de değilim, yoksa anımsayamazdım, anılarda yaşayamazdım... O halde geri dönebilirim...

Ne tuhaf... Bu durumda geriye dönmek, yarına, geleceğe gitmek demek...

Oysa geleceği düşleyemiyorum, göremiyorum... Boş, boş, boş... Ne istiyorsun benden? Nereye götürmek istiyorsun beni? Öpme, öpme, öpme... Git, git... gelmiyorum işte, gelmiyorum beee!

(X geldiği gibi usul usul, arada dönüp bakarak çıkar)

Beni geçmişimden koparıp, geleceğe asla dönmeyeceklerin yanına götürmek istiyor... Gitmiyorum işte! Ama daha ne kadar... Yorgunum, garip bir ihtiyar çıkıyor önüme, içimdeki derin aynadan, öööyle bakıyor yüzüme... Ay battı, şafak yıldızları da görünmüyor artık, karanlıkta sırtüstü uzanmışım toprağa... Gençlik ne kısa! Yaşlanmak ne kesin! Ölüm ne güçlü! Anne, anneciğim, senin yaptığını yapamıyorum... ‘Let me die’ diye bağırıyorum suratlarına... Bir inansam, o tarafa geçince sana kavuşacağıma, hemen atlayacağım o yana... Ama ya bende capcanlı yaşayan seni de kaybediverirsem o zaman... Yaa! Yok, atlamam, atlayamam o yana... Atma be Yıldız atma! Elin-

den gelse sen hiç, geçer misin o yana... Anneciğim, çocukluğumdaki yüzün geliyor gözümün önüne...

“Sen yağlan süülüyyosunuz.”

Söööleminyorum, valla billa, iki gözüm önüme aksın ki, ben almadım o beş kuruşu.

“Ey, aç o zaman avucun, nii açmıyoosunuz, ney vaa avucundı?”

Yok bişey...

“Aç ciyurum.”

Açmıyorum.

Nedim bi yakalıyor kolumu... Ah, ahh, ah, ah... Beş kuruş düşüyor terlemiş avucumdan, tekerlene tekerlene yere...

“Sen yağlan süülüyoosunuz!”

Hırsız Yıldız, hırsız Yıldız... Yalancı yalancı, sana kimse inanmaz, yalancı yalancı, sözüne kimse kanmaz...

Cezam çok ağır olmuştu... Ama bir şey öğrenmiştim, çok önemli bir şey; kendi kendimi yakalamayı... Öyle hınzırlıklar, öyle hırsızlıklar, öyle intikam planları düşlüyordum ki... Ama gerçekleştirmeden, kimseye de fırsat vermeden kendim yakalayıveriyordum kendimi hemen...

Bu durmadan kendimi gözetlememin, bu zırt pırt kendimi yakalamamın, en çok oyunculuğuma faydası oldu sonradan... Tabii her zaman başarılı olamıyorum. Araba kullanırken mesela, tutamıyorum kendimi, basıyorum siktiri!..

“Allaşkını Yıldız, sus, düvücekle seni.”

Kendi de iyi küfredirdi... Hele hele de siyasilere... Bir ara Humeyni’ydi baş hedefi...

“Allı kaaretsin... Allı belalaanı veesin bu Humeyniin... Geberımedi pezıvenk... Bunlı hepsi aynı bokun soydılee...”

Anılar, anılar... Birbirlerinin üstüne çullanmışlar, yumak olmuşlar, ayıklayamıyorum...

(X girer)

Yıl 1959-60 Karaca Tiyatro’da, Muhsin Hoca’yla *Salıncakta İki Kişi*, 60-61 ihtilalden sonra Site Tiyatrosu... *Antigone*, *Yarın Cumartesi*, *Baharın Sesi*, *Kapıcı*... Muhsin Hoca *Kapıcı*’yı çok beğeniyor. Aman Yıldız, tehlikeli, yanına bir komedi, diyor... *Evdeki Yabancı* geliyor. Çiğdem, Kamran, Sadri, Çolpan, Genco, Şükran ve Müşfik’le ben...

Ankara’da Büyük Sinema’da, bir haftalık Sa-

İncakta İki Kişi turnesinden kazandığımız parayla açıyoruz Site Tiyatrosu'nu... Otuz beş bin lira!!! Oha! Amma para... İlk defa görüyoruz bu kadar parayı birarada. Sayıyoruz, sayıyoruz Müşfik'le, iki deli, kahkahalar atıyoruz... Kendimizi bir şey sanıyoruz...

60-61 heyecan vericiydi... Bereketliydi... Bize on sekiz yıl radyoda yaşatacağımız Uğurlugiller'i getirdi. Ama asıl Uğurlugiller'in yazarı o muhteşem Selçuk Kaskan ve insan güzeli eşi Leyla Kaskan'ı hediye etti...

61-62 gene Karaca Tiyatro'da, *Raşomon*, *Aptal Kız*, *Nalınlar*, *Öridis*... Sonra dört yıl Ses Tiyatrosu'nda Haldun'la, Dormen Topluluğu'yla, altı oyunları *Sandalyeler*, *Ders*, *Derya Güllü*, *Kim Korkar Hain Kurttan*, *Martı*, *Aşk Hikâyesi*, daha nice-leri... Ne güzel bir dayanışma, ne güzel bir beraberlik örneğidir o yıllar... Niye geldin gene? Ne istiyorsun benden... Gelmem, gelemem seninle, git, git, git... (*X çıkar*) Neyse, gitti gene... Koparıyor beni düşüncelerimden... Ne düşünüyordum ben? Ha... O yıllar, çılgınca bir düşünce kavuruyor kafamı... Bir tiyatro binası yapmak... Olacak şey değil, neyle, nerede?

“Sen delisiniz bey, parı needı? Ev booç ödiyemiyoosunuz day...”

Her yere, herkese koşuyorum... Cevat Fehmi Başkut yüreklendiriyor beni. “Ateşböceğinin mace-raları” diye yazı yazıyor. Talat Halman, koltuk satma fikrini veriyor. Fol yok, yumurta yok, kimse koltuk almıyor... Sevgili Nezihe Araz bir gün elimden tutuyor, beni Ulviye Bengisu’ya götürüyor... Anlatıyorum, anlatıyorum, kapı aralanıyor. Kapıdan bir baş uzanıyor; Erol Simavi imiş... Olmaz, olamaz... On koltuk alıyor!.. On, on! “Yıldızın parladığı an!”... Ve o aldı diye arkası geliyor artık... Kapı kapı dolaşıyorum... Yanımda ya Nejat, ya Şükran... Anlatıyorum... Durmadan... Anlatıyorum, aynı şeyleri... Derken kimbilir kaç yüzüncü kere, Şeker Sigorta’ya anlatırken makaralarım boşalıyor birden... Gülüyorum... “Özür dile-rim”... “Efendim biz bir tiyatro binası yapmak...” Adam uzak, soğuk, öööyle bakıyor... Azıcık gülse-ne be, gülsene sen de... Yok, gülmüyor... Bir de gülme saridir derler... Nerdeee? Rezil oluyorum ve koltuk satmaya biraz ara veriyorum...

(İnönü’nün resmi ekranda)

İnönü'ye gittik sonra bir Ankara turnesinde... Ne diller döktüm paşaya... Sevgili Mete Akyol'un çektiği resimler, hâlâ capcanlı kafamda...

“Sen dört yüz elli koltuk istiyorsun ha, ben bir tanesine zor sahip oluyorum, sen dört yüz elli istiyorsun...”

Paşanın aklı kendi kavgasında... Belki de yaşını ima edenlere vereceği cevapta... “Ölümümü bekleyenlere, anamın sağ olduğunu bildiririm.” Herhalde herkes gibi, kendi de biliyordu aslında hiç ölmeyeceğini...

Güldük, kahkahalar attık, ama tek koltuk sataamadım Paşa' ya!. Bin dokuz yüz altmış sekiz sonbaharında bitti tiyatronun yapımı... Aman yarabbi ne kolay bunu söyleyivermek şimdi!.. Ya bu üç sözcüğü söyleyebilmek için çekilenler... Onları var mı gören? Var be, var! Masis Balyan... Başımız her daraldığında, senetsiz, sepetsiz bize yardım elini uzatan o güzel adam...

Muhsin Hoca gibi bir Shakespeare ile açıyoruz tiyatroyu. Müşfik, Hamlet...

Müşfik içmiyor, deli gibi çalışıyor, kilo veriyor... Tezgâhta bir yeni mini sevgili... “Aman napısın benim çocuk o kadı yakışıklı, raat vermiyo-

olee buu karilee”. İngiliz yönetmen Denis Carey geliyor... İngiliz Kültür Heyeti başkanı falan karşılamaya gidiyoruz...  l yoruz heyecandan... Haddii, adam çıkmadı u aktan! D nd k, bir sonraki u a a gittik... Adam yok gene... Bekle, bekle... Tam ayrılacağız; k felik birini, iki kişi sürüye sürüye getiriyor... Adam zilzurna! Geldi, geldi... Beni görünce Madam Kenter diye atladı boynuma, başladı ağlamaya... Döndüm  ocuklara, tamam dedim, korkmayın bu bizden! Güzel bir  alışma... Değişik bir prodüksiyon, Müşfik’in dünya çapındaki Hamlet performansı... Genel provadan sabaha karşı ikide dönüyorum eve...

“Needi kaldınız be, bu kız  lyoo...”

NEE? Kalk ayağa, sarıl boynuma, y r , y r ! Y r t yorum. A  ağzını, a  ağzını! Sokuyorum parmaklarımı gırtlağına... Kus, kus, kus! Kusu-
yor, kusuyor... Dr. Safter Tarım’ı arıyorum. Sabahın dördünde apar topar geliyor...   neler, serumlar... Bir süre sonra içiyor Leyla, yatak, yorgan... İçiyor, Dr. Safter rahatlıyor... Gülümsüyor, bir kahve, bir sigara i iyor, gün işirken bir hayat kurtarmış olmanın huzuru içinde, yollanıyor evine...

Ah seni ne çok sevdim, canım güzelim Safter Tarım...

Canım bebeğim... Bir aşk bunalımı ha... Şimdi ben o pezevengi bulmaz mıyım, etini cımbız cımbız yolmaz mıyım? Ulan senin ananı avradını, sülaleni demez miyim? Tüü... suratına tükürmez miyim?

Hepsini hallettim, kafamda... Yatağa bile girmeden yollandım tiyatroya... Aklım, yüreğim Leyla'da. Ben nerde yanıldım?.. Ama bu tiyatro nasıl bir güç veriyor insana ve yedi yıllık çaba nasıl ışıldıyor, tavanda, perdede, duvarlarda, koltuklarda... Teşekkürler Masis'e... Teşekkürler Bülent Erbaşar'a... Teşekkürler eli değmiş tüm dostlara...

Bir gün dolu bir salona oynamadık güzelim *Hamlet*'i... Bir kaç yıl önce oynanmıştı ya... Toktu karnı herkesin... Allahtan tezgâhta, *KIRK KIRAT* vardı... Eee Muhsin Bey söylemişti. Aman yanına bir komedi demişti. Genç bir doçent hanım, "Siz bu gibi bulvar komedilerinde oynamamalısınız artık"... "E, *Hamlet*'i görün siz" dedim. "Ah, *Hamlet*, görmüştüm onu, biliyorum mevzusunu..." Vay be!.. Mevzusunu biliyormuş! "Mevzusunu"... Shakespeare iyi ki Türkiye'de doğmamış!

1968... Olaylara gebe... İhtilalden sonra bir tür-

l  huzur bulamadı Türkiye... İ n n 'yle Ecevit 'Ortanın Solu' dediler... O zamanın Milli Eğitim Bakanı, neydi adı? Aman neyse ne? Amaçlarının her ilde bir imam-hatip okulu a mak olduğunu söyledi... Birre razıydık, kaç tane be, kaç tane?.. Bir de konservatuvar a sanıza... Sıkıysa!.. Ama Erbakan Hoca daha da ileri gidecekti, bütün okulların imam-hatip olmasını isteyecekti... Dil Tarih'teki boykot tüm üniversitelere yayılıyor,  ğrenci dernekleri kapatılıyor. Leyla gidiyor, geliyor, gidiyor, gelmiyor... Deniz Gezmiş ve arkadaşlarından söz ediyor... İşte biz Leyla'yı o ara, kavga gürültü yolladık Londra'ya...

71'di, *Bedel* oynuyoruz, Arthur Miller, nefis bir oyun... Seyirci de var... Ama cart, 12 Mart... Demirel gitti, Nihat Erim geldi... Sancılı yıllar... Çatışmalar, vurulanlar, yok olanlar...

O yıl Leyla, Prendergast'ı bitirdi. Cambridge  niversitesi'ni yarı bursla kazandı. İyi gidiyor. Bizimutlu ediyor. Şükran'a artık "babacığım" diye mektuplar yazıyor.

Ama 6 Mayıs 1972, Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan idam edildi... Allaaaah! Var mısın? Neredesin? Aah  ocuklar...  l m n z  hazırlayanlar, sanki ölümden kurtulacaklar?..

Leyla ne yapacak duyunca? İçer, küfreder, kaar, okulu terkeder... Gelir... Yok gelmesin... Uzakta olsun... Emniyette...

(Leyla'nın mektubu...)

Anacığım, aldım haberi... Gördüm fotoğrafları. İnanmıyorum... O alacakaranlık seheri düşünüyorum... Yüzünde kopkoyu sahne makyajın, parmağını gırtlağını sokup, 'kus, kus, kus!' diye beni y r tt ğ n... İşte  imdi tıpkı o sabahki gibi, beni boğ n acıyı, beynimi uy şturan zehiri kismaya çalışıyorum... Neler düşündüğünü biliyorum anacığım, korkma... İçmeyeceğim, kamayacağım... Ne tuhaf! Zorlu'nun, Menderes'in resimlerini de Londra'da görmüştüm... K  c kt m... Uzun beyaz entarileri içinde sallanıyordlardı... Oynuyorlarmı  gibi... Sekiz yaşım hii unutmadı, Menderes'in yana yatmış yüzündeki, o müstehzi tebessümü...

Deniz'i düşünüyorum  imdi... Pırıl pırıldı gözle-ri... Ne eliydi, ocuklar gibi  endik hepimiz... Yakın dostum, arkadaşım değildi öyle, o zaman sana s y-lediğim gibi... Olsaydı keşke... Genti, karizmatik-ti, gücünü seviyordu... Tıpkı, Türkiye'yi sevdiğ  gi-

bi... Gücünü kötüye kullanmayı aklından geçirmiyordu... Ama Devlet-i Ali anlamıyordu, anlamak istemiyordu... İçin için bal gibi biliyordu ama bilmek işine gelmiyordu... Kanlı Pazar'da polis olanlara uzaktan ööle bakıyordu ve bir kuşak, gözler önünde avaz avaz yok oluyordu... İçmeyeceğim anacağım, korkma, kaçmayacağım... Kusacağım...

Leyla...

Güzel şeyler de oluyor bu arada... İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı kuruluyor... Sevgili Nejat Eczacıbaşı beni de aralarına alıyor... Gururlanıyorum... Ama her gün iki oyun, prova, turneler, turneler... Toplantılara katılamıyorum, utanıyorum... Sonunda, "Kusura bakmayın ben gelemiyorum, utanıyorum... Kovun bari beni" dedim. Ahh şekerim, şekerim dedi, sarıldı... "İyi ki önce sen söyledin, biz de düşünüp duruyorduk, nasıl kovacağımızı seni"...

Canım, ne şekerdi...

1974'te umudumuz Karaoğlan'ın ve ordumuzun Kıbrıs zaferi... Ama hemen arkadan başladı kuyruklar dönemi... Yağ, şeker, benzin, tüpgaz... Ekonomi yokuş aşağı tam gaz... Borçlarla baş edemiyoruz... Hemen her gün iki oyun oynuyoruz. Bayramlarda bazen üç... Bayramlar da bayrammış ha-

ni! Hesap ettik, 365 günde beş yüzden fazla oyun oynamışız... Üç yıl! Rekor kırmışız! Gene de işin içinden çıkamıyoruz, Doğan Sigorta'dan aldığımız 350 bin liraya karşı, 511 bin lira ödemişiz... Ama borcumuz hâlâ 300'lerde... Allah kahretsin, faiz işte! Derken, gazetede bir ilan, "Doğan Sigorta'yı satın alan Akbank, icra yoluyla satışa çıkarıyor Ken-ter Tiyatrosu'nu"...

Nasıl olur! Ömrümüz yatıyor o tiyatrodada... Gidiyorum Sakıp Ağa'ya... Yok, bulamıyorum... Onunla konuşsam bir şeyler düzelecek biliyorum... Erol Bey' le konuşabiliyorum. Çok meşgul, vakti yok beni buyur etmeye, beni dinlemeye... Ayakta anlatıyorum, alelacele... "Yok" diyor, "Olmaz"... Atıyorum kendimi sokağa, başlıyorum ağlamaya... Anne evde karayel gibi... "Süüledim sanı, inanma, güvenme."

Bu arada Müşfik içiyor gene... Evleniyor, boşanıyor... Anne her zamanki gibi savunuyor bebeğini, "Buu günakıdı, ou kimsi seçmedi ki, ne zaman saloş idi karilee yakaladı seçti oni, en son kimi buldi ou en iyi... o idi..." İyi! Müşfik'i seveni ben de severim... İyi güzel de, her yeni kadın, yeni bir içki krizi demek, her yeni kadın değişen bir Müş-

fik demek... Hadi hepsi iyi, güzel de, sahneye, oyuna yansıyor. Ben işle güçle baş edemiyen, her şeye kızan, boktan bir karı oluyorum. Müşfik bana tahammül edemiyor, ben Müşfik'i taşıyamıyorum. "Taşıcaksınız, ou senin bebek"... Hadi be sen de anne, nefret ediyor benden, "Yok yook, senden diiyl, o kendini kıziyoo, aci senden çıkariyoo... Çünkü en çok seni seviyoo, baba gibi, Naci de öölü diil miydi?" Anneye rağmen Müşfik'le aramızda 'çok uzak, çok yakın' bir garip dönem başlıyor. Bu ara tiyatro elden gitti gidiyor...

Veee, Şükran'la Demirel'e gitmeye karar veriyoruz... "Onların randevuya ihtiyaçları yok, atlayıp gelsinler" diyor... Adama bak be! Atlayıp gidiyoruz... Sarılıp öpüyor, kırk yıllık ahbapmışız gibi... Anlatıyorum, karman çorman, cümlelerimi tamamlamadan... Dudaklarım kuruyor, nefesim tıkanıyor... Berbat bir performans! "Olmaz ki böyle" dedi, "Olmaz ki... Sanatçının ekonomik özgürlüğü olmazsa... Yaratamaz ki..." "Gidin otele" dedi, "Haber bekleyin benden"... Haber İstanbul'dan geldi. İcrayı geri çekiyorlar, konuşmak için bekliyorlar. Bu defa buyur ediliyorum, "Kahve" diyorlar...

Vay bee!!! 28 yıllık emeğimi görmeyenler, Demi-rel'in bir telefonuyla nasıl da böyle değişebilirler! Seviniyorum... Teşekkür ediyorum... Ama kendimi bir toz zerresi gibi hissediyorum...

Tiyatroyu yapmak iyi de, ayakta tutmak! Mesele!.. İlk fire, bir kuruş almadan, temelden ortak etiklerimizden geldi. Çekip çekip gitti teker teker her biri... “Kapısı benim” dedi kimi, “duvarı, bacası da benim” dedi öteki... Kimi oyuncu oynanmakta olan oyunu, başarılı rolünü, bir kapris yüzünden belki, belki beş-on kuruş fazlaya bilmiyorum ki, yarı yolda terketti gitti... Devir değişmişti...

Yok ama öyle de şeyler oluyordu ki... 1975-76 sezonu... *Günden Geceye* çalışıyoruz... Eugene O'Neill... Bir evlilik daha bitiyor... Ve Müşfik, bir kez daha evsiz, eşyasız, arabasız, tiyatroya sığınyıyor... Her şeyini bırakıyor, alın be diyor, alın, sizin olsun... Her şeyinden vazgeçiyor... Ama oğlundan... Mahmutçuğundan, asla... Taşıyor onu her tarafa, köpek yavrusu gibi sanki, ağzında... Tiyatroda yeraltındaki odasında aradığı, istediği tek şey bir araba... Onunla taşıyacak Mahmutçuğunu kırlara, ağaçlara, kuşlara...

Bir araba, bir araba... Naapsam, kime gitsem?..

Kimden istesem?.. Can Kırığı... Tanımıyorum ki... Olsun! Daha iyi ya... Blanche Dubois gibi, “Kim olduğunuzu bilmiyorum ama hep, hiç tanımadığım insanların iyiliğine g  venmi  imdir” de, başla s  ze... Gidiyorum hiç tanımadığım Can Kırığı... Görür görmez tanıyorum ama... Anlatıyorum... Dinliyor... Sakin, sıcak, yumuşak... Bir araba, lütfen bize bir araba, peşin fiyatına ama çok uzun taksitlerle... Olur demiyor, olmaz demiyor, düşüneyim, bir konuşayım demiyor... Bana geldiğiniz i  in teşekkür ederim diyor... Bu dünyada mı yaşıyorum?     gün sonra M        n istediği beyaz araba, kapıda... Can’a a  kımı ifade edemiyorum... Orhan Veli’ye sığınıyorum... “Bilmezdim kelimelerin bu kadar kifayetsiz olduğunu”...

Vanya Dayı oynuyoruz;        Vanya, M       Astrov... M       ikisi de! Sonra bir gün sevgili Melih Cevdet, sevgili Genco Erkal’la Moskova’da, Sanat Tiyatrosu’nda *Vanya* seyrediyoruz gene. Harika bir prodüksiyon. Enfes bir oyunculuk... Ne oluyorsun demişti Melih Bey, bizimki daha bile iyiydi... Beni y  reklendirmi  ti...

   te böyle, mutluluktan tiyatro gene de... Hele hele seyirciyle bütünleşince...

Bir Şubat, bin dokuz yüz yetmiş dokuz gecesı, güzelım *Vanya Dayı* oyunu bitti... Aldık korkunç haberi!..

Abdi İpekçi vuruldu!!!..

Ah, canım, canıııımm, canım... O güzelım insan... Anlayamıyorum... İsyan ediyorum... Neden?..

Aynı yıl, İzmir’de turnede *Vanya* oynuyoruz gene... Bu defa annenin Rose Bud Boy’u Nedim’in ölüm haberi geldi. Biliyorduk, bekliyorduk, bir yıldır ölümü onunla beraber yaşıyorduk... Küçük bir kaza! Kırılıp ağızda kalan bir diş kökü... İhmal... Kansere dönüştü... Ağır ağır, kesile bıçıkla gitti Nedim... Ve ben hayatımda ilk defa “Al onu yanına Allahım, al onu yanına, çekmesin daha fazla...” diye dua ettim... Allahın yanı nere?.. Bildiğimden değil, alışkanlık işte...

Abdi İpekçi bir röportajında, “en çok ne isterdiniz” sorusuna, “2000 yılını görmek isterdim” demişti... Ne masum, ne tok gözlü bir istek yarabbi! Bilmiyordum ben de, 2000 yılını görüp görme-yeceğimi! Ama görürsem, Abdi için de bakacaktım ‘2000’e...

2000’e geçtiğimiz gece, her zamanki gibi evde,

şöyle bir gittim geriye ve 1 Şubat 1979'dan bir bakıverdim 2000'e... Hii korkunç, hırsızlıklar, yolsuzluklar, yozlaşma, istikrarsızlık, inanılmaz, tüyler ürpertici cinayetler zinciri... Vee 12 Eylül 1980, rapraplar geldi yeniden... “İyi oldu, çok iyi oldu” dedim içimden, Ama, ama, ah işte ama...

L – Anacığım, canım, offf be anne, ohhh bee anne... Bir kez daha geçmiş olsun Türkiye'ye... Ama burada Oslo'da, gel de anlat bunu Norveç demokratlarına... Skandinavlar gerçekten bu dünyada mı yaşıyorlar? Başka ülkelerin içinde bulundukları koşullardan habersiz, biz, biz, biz...

Kimsiniz siz?

Demokrasiyiz...

Bok demokrasisiniz! Yahu insanın temel hakkı, yaşamak... Günde ortalama otuz insan ölüyorsa, ortada sivil otorite diye bir şey yoksa... Askeri otorite çıkar işte böyle ortaya... Demokrasiyi oluşturan dengeler arasında ordunun yeri yoktur diyebilir misiniz? Demokrasi ne? O da görece. İngiltere demokrasi, Fransa demokrasi... Türkiye demokrasi... Ama ne kadar farklı hepsi...

Aman be bilmiyorum, iyi oldu işte. Şimdilik hiç

değilse... ‘Şimdilik’ sözcüğüne takılacaksın biliyorum. ‘Farketmez’i de sevmezsin. Ben de sevmiyorum. Askeri darbeleri de sevmiyoruz biz. Ama bazen bir kılıç darbesi gerekiyor mu acaba diyorum, Gordion’un düğümüne?

Anneannemi özlüyorum... Yollasana onu bana. Dayımın ölümünden sonra yıkıldı diyorsun. Canım acıyor... O koca çınar hep ayakta kalmalı. Ama bir yerde kimse dayanamıyor değil mi hayatın kahrına? Yolla, yolla sen onu bana...

Sen gelemezsin nasıl olsa, senin tiyatron var... Şaka şaka... Çok seviyorum seni anacığım, tiyatrou da... Öyle yakışıyorsunuz ki birbirinize... Bak görüyor musun, neler söylüyorum, demek ki artık büyüyorum... Ama ümitlenme anacığım, değişmiyorum, ölenlerle ölüyorum eksiliyorum... ama değişmiyorum... Seni sımsıkı kucaklıyorum... Babamı da...

Leyla.

Y – Gitti anacığım Oslo’ya, en büyük aşkının yanına... Kalamadı fazla, gitti Güner’in yanına Londra’ya... Gitti Amerika’ya, Mahmut’un yanına... Kalamadı oralarda da... “Neden anne yahu?” dedim,

onlarla daha iyi anlaşıyorsun, bir yerde onları daha çok seviyorsun, neden hemen kaçıp geliyorsun?

“Onlı seviyorum, yok be, ben hepiniz seviyorum, aman sanı güveniyorum...”

Ah canım, atıyor, mavi boncuk veriyor, olsun, hoşuma gidiyor...

Bir ara Müşfik evleniverdi gene, sevdiğim bir öğrencimle, Kadriye... “Bana bak Yıldız bu kari çok genç beey, ama galiba ii gelecek Müşfik’e, ööle doğuyor içime!” ... “Benim de be, benim de!” ... Ama Müşfik içiyor gene... *Bodrumdaki Pencere* oynuyoruz. Bıçak sırtında yaşıyoruz, gergin, sinirli, yorgun, ip gerildikçe geriliyor... Ve kopuyor... Çok acı çekiyoruz, dayanıyoruz... Ve bir mucize, Orhan Veli garibim yetişiyor Müşfik’e... Müşfik bir sarılıyor Orhan Veli’ye, bir dikiliyor şöyle, ulan ben içkisiz durabilirim be diyor... Durabilirim, DURURUM... Duruyor... Ve bir mucize gerçekleşiyor...

Yıldızımızın parladığı an!..

Çalışıyoruz, yaşıyoruz, şaşıyoruz, acılar çekiyoruz vee alışıyoruz... Yooo, yo, 30 Ocak 1982, anacığım öldü. Alışamadım, alışamıyorum bir türlü... *Harold ve Maude* oynuyoruz. Oyun biter bitmez koşuyorum eve, anne, anne, anne bak, Afri-

ka'dan mektup var, Jack abiden, bak bin lira çıktı, içinden... Cebinde kalmış giderken. Seviniyor, dünyaları bağışlamışsın sanki, mutlu, gülümsüyor... “Make me a cup tea, bii dilim dı toust istiyorum”... Koşuyorum, hazırlayıp, getiriyorum... Yok, içemedi çayını. Sonsuza yolculuğu mu başlamıştı? Cız etti içim. Anneciğim...

Herkes gelmişti ertesi sabah, Müşfik de... Para getirmiş bana lazım olursa diye... Bir ara baktık, annede bir kıpırtı, bir şey istiyor... Nesrin Yenge akıllı, anladı, koştu içeri, incığını boncuğunu getirdi, taktı takıştırdı, süsledi anneyi. Anne gülümse-di, hazırdı saltanatlı bir çıkışa... Dr. Nejat Harmancı geldi, o güzelim adam, o da az kahrımızı çekmedi... “Ümen yaklaşım bırakın artık dinlen-sin” der ama akıl “medik” yolu seçer. Doğru Hayat Hastahanesi'ne... Ambulanslar, iğneler, serum-lar... Canhıraş bir koşmaca... Anneyi kurtaracak-lar... İzliyorum, şaşkınlıkla, hayranlıkla... Kurtarırlar mı acaba? Dr. Muzaffer Öktem, kurtarmıştı bir defa. Kimsenin cesaret edemediği ameliyatı yapmış, on yıl yaşatmıştı anneyi... Hadi... Başlıyorum hemen duaya... Allaah bağışla ne olur, biraz daha... Koşuyorum sonra tiyatroya oynuyorum

oyunu, döndüğümde hastaneye iyi, diyorlar anne, kurtuldu... Gül, Mehmet, Şükran hadi diyorlar, eve, dinlenmeye, iki oyunun var yarın. Yok diyorum, yok yook, bir aydır başındayım, bugün mü kalmayacağım... Yapacağınız bir şey yok, gidin diyor doktorlar, ısrar kıyamet beni eve yolluyorlar... Kafam, yüreğim annede, dönüyorum eve... Soğuk yağmurlu, berbat bir gece. Sabah dörtte, telefon... Gitti anne... Aaah, neden, nasıl bıraktım seni? Bir de en çok bana güvenmiştin değil mi?.. Allah kahretsin beni... Hiç affetmeyeceğim kendimi, hiç affetmeyeceğim Şükran'ı, Gül'ü, Mehmet'i... Nerdeyim diye sormuş bir ara... Hiç değilse, yanımdasın anne derdim ona, güvenlikte!.. Yanına vardığımda sıcacıktı... Sarılıyorum, öpüyorum, anne, anne, annee... Sanki duyacak, açacak gözlerini, "Nii baariyoosınız bey, saar diilim"... Yok... Susuyor... Susuyoruz... Şükran'la en uzun sessizliği yaşıyoruz... Meğer o ana kadar hep çocukmuşum ben... Anneciğim gitti, çocukluğum bitti... Bin yaşındayım şimdi. Hareketsiz, cansız, kıpırtısız... Yarın iki oyunum var ama... Şarkı söyleyeceğim, güleceğim, dansedeceğim... Nasıl, nasıl, nasıl yapacağım...

Anacığım, güç ver bana...

“Yaşa yaşa sev hayatı, gül eğlen bırak suratı,
Bak ağaç, çiçek, kuş... Ama ah, mutlak sev
hayatı...

Ama sakın ha, korkma ölümden, çünkü ölüm,
bir dönüşüm,

Aydınlatmak için dünyayı, iyiyi, güzeli,
hayatı...

Şarkı söyle eğlen, danset... Sesin aksın
sonsuzluğa...

Ulaşsın tüm insanlara... Ahh, mutlak sev
HAYATI”...

Vay anasını be, oynadım işte... Ölmemiş ki ane, yaşıyor, bende, içimde... Dipdiri... İyi, iyi... Daha çok yaşayacağız anacığım, ikimiz... Daha çok günler göreceğiz, acılar çekeceğiz, dayanacağız, çalışacağız anacığım... Çalışacağız...

Çalışıyoruz... *Harold ve Maude, Bir Garip Orhan Veli, Babalar ve Oğullar, Ölümü Yaşamak, Arzu Tramvayı, Ben Anadolu, Şafak Yıldızları...*

Yıllar... Yıllar akıyorlar...

Ve, 1993'ün 24 Ocak günü, Uğur Mumcu öldürüldü!

Ayy, ayy, ayy...

“Bahardı sevgilim, bahardı ve bahtiyar olabilmek için, toprakta, havada, suda her şey hazırды, her şey vardı...”

Tüm Türkiye gene ağladı, ağladı...

Mahmut aradı, O Amerika’da... Kafası, yüreği burda... Sağlığımızda, hastalığımızda, başımız daraldığında, parasız kaldığımızda, hep Mati vardı... Taa orda... Burda... Yanıbaşımızda... “Ne oluyor yahu, neler oluyor gene?..”

Bilmiyoruz ki! Bilemiyoruz ki biz de... Gerçek ne? Kimler, kimler var içinde... Türkiye değişiyor, hava, su, toprak gibi, kirleniyor... Kestirmeciliğin, ucuzun, kolayın devri almış başını gidiyor.

İşte bu arada, fikrini kızım Leyla’yla oluşturduğumuz, adını Leyla’yla koyduğumuz ve Şükran’la yazması için Güngör Dilmen’e götürdüğümüz, Türkiye’de ve dünyanın çeşitli başkentlerinde, Türk tiyatrosunu, yüz akıyla temsil etmiş olan, *Ben Anadolu* oyunu, telif hakkının vaktinde ödenmediği gerekçesiyle ve bu koşullarda yazarla aramızda maalesef bir yazılı sözleşme olmadığı için, mahkeme kararıyla yasaklanıyor bana...

Tıss... Kimsenin gıkı çıkmıyor... Hukukun üs-

tünlüğü ha... Hadi be sen de!.. Kime inansam, ki-me güvensen...

Gene varsa yoksa tiyatro, seyircilerim, dersle-rim, öğrencilerim... Evim... Oynuyoruz, üretmeye çalışıyoruz durmadan... *Kuvayı Milliye, Çok Uzak Fazla Yakın, Konken Partisi...*

Oynuyoruz, ha babam... *Lütfen Kızım! Evle-nir misiniz?, Ramiz ile Jülide, Maria Callas...*

“Biz olmazsak dünyanın sonu gelmez... Biz olsak da olmasak da dünya dönmeye devam edecek... Ama bir gerçek var, bu dünya bizler sayesinde iyi, çok daha iyi bir dünya oluyor. Sanatımızla renk ka-tıyoruz, zenginlik, anlam katıyoruz dünyaya... Sa-natsız bir dünyanın güzelliği, eksikli bir güzelliştir.”

Eksikli dünyamızda, cinayetler, sefaletler... Si-vas katliamı, otuz altı kişi diri diri yakıldı. Akrep gibisin be kardeşim!

Akrepleer, Ahmet Taner Kışlalı'yı da öldürdü-ler. Dört kitabın ‘öldürmeyeceksin’ buyruğundan habersiz, kitapsızlaaar!

Ahhh... Bu göğsüm çok kötü gene... Amaaaan amma boktan dünya bee...

Geldi gene benimki... “Ya, boktan bir dünya iş-te... Hadi, gel, gel benimle” der gibi...

“Ölüm asude bir bahar ülkesidir.”

Yutarsan!..

“Nasıl olsa geleceksiniz, ha biraz önce, ha biraz sonra”...

Hayır, gönderileceğim, zorla!

“Sizden çok daha genç olanlar ne zamandır orda.”

Aaa, şimdi biraz ayıp ettiniz ama... Mikelanj, Sen Piyer kilisesinin kubbe inşaatına 64’ünde başladı, 89’unda tamamladı. Verdi 74 yaşında *Othello*’yu, 80’inde *Falstaff*’ı besteledi... Toscanini 85 yaşında yüz opera, iki yüz elli senfoni, sayısız oda müziği taşıyordu kafasında. Chagall 97 yaşında hâlâ resim yapıyordu... Mozart... Ayy, çuvalladın şimdi... Mozart otuz altısında gitti... Senin yaştın şimdi onunkinin iki misli! Amaaan, saçma aslında böyle bir kıyaslama! Adamın şakası yok ama, yaklaşıyor baksana...

Neydi o ölümden önceki beş etap? Reddetmek, öfkelenmek, pazarlığa girmek, bunalıma düşmek, teslimiyet... Oooo çok atlattım bunları ben be, öldüm öldüm, dirildim kaç kere...

Ama galiba sıyırtamayacağım bu defa... Artık demir almak günü gelmişse zamandan...

Ay bir dakika daha!

Hoşçakal yarın, dün, sen de hoşçakal... Gündoğumu; sıcacık bir fincan kahve. Günbatımı; bir kadeh buzlu rakı... Uyumak, uyanmak sonra, gazetelerim, kitaplarım, yazarlarım, şairlerim... Denizlerim serin sularında yüzdüğüm. Emirgan parkım, sincaplarımla koşup oynadığım... Turnelerim... Turne şehirlerim... İzmir'im... İzmirli Abdi'm... Kadınlarım, gülerek ağlayarak yaşadığım... Hepsi-ne elveda ha?..

Elveda Esmâ, doğurmadığım kızım, canım torunlarım... Tuna, kırk yıldır kasamda, elveda sana da, her biri hocam olmuş güzelim öğrencilerim, dostlarım, düşmanlarım, canım yeğenlerim kardeşlerim... Şükranım, canım... Tiyatrom... doyamadığım aşkım kızım, Kenancığım hepinize elveda ha?

A – Bu ney beey, nii aaliyoosunuz? Koucıkari rol oynuyoosunuz gene?.. Misery!.. Get up, get up and hold tight... Sen benim kızsınız, nii brakıyoosunuz kendin... Banı bak, sen ne dediniz ben gitti zaman? Yaşıciiz, anniciim, yaşıciiz, çalışıcıiz, sen, ben, iki'miz... Yalan mı sülediniz?.. Sen day çok gençsiniz beey... Vallai, billai... Banı bak, oyunlarını düşün,

alkışlaanı düşün... Listen to the sound of two hands, clapping... Ya, ya, iki elin çıkarttii ses duyunca kalkarsınız di mi ayakta... Good, good, good for you and now... FUCK 'EM ALL beey... FUCK' EM ALL...

Y – Gelmiyorum be, gelmiyorum işte... Anneee... Ölüm arkamda, sarılıyorum hayata. Tut elimden yaşaam, tut, bırakma, bırakma...

(Tuhaf düşsel bir kaçmaca kovalamacaba başlar... X hareket etmez fazla, Y.'yi kovalayan, sanki ondan çıkan rengârenk ışık huzmeleridir. Y. koşar, çıkar, uçar ve sonunda yerde nefes nefese)

Bulutlar gitmiş... Yıldızlar gelmiş... Ne çok... Yanıyorlar, sönüyorlar, kayıyorlar... Nereye?

Birleşen yıldızlar ay oluyor... Ay büyüyor, büyüyor... Ay büyürken uyuyamam... Büyüyen ay, güneş oluyor...

Güneş doğuyor, yarın oluyor.

Yarın oluyor, yarını görüyorum... Yarın, yarın OYUNUM VAR!

Oyunum var, oyunum var...

(Biri fırlar girer, nefes nefese, heyecanlı)

E – Hocam!

Y – Dur... Dur... Dur... Gelme! Kimsin sen?

E – Benim Hocam, Engin...

Y – Engiinnnn... Oğlum, oğlum... Ne oluyor?.. Nerdeyim ben?..

E – Hocam bir kaza oldu ya, otobüsümüz şarampole yuvarlandı...

Y – Aman yarabbi! Ölen? Yaralanan?

E – Yok, yok... Herkes iyi... Ya siz? İyi misiniz? İyi ki bağırdınız, çok uzağa gitmişsiniz...

Y – Evet çok uzakta bir yerlerde yaşadım, ölümlü... Gide-gele... Sonra tam teslim olacakken, güneş doğdu birden... Yarını gördüm yeniden... Ne

bakıyorsun öööyle? “Deliresi karanlıklar yaşadım gözlerim ardına dek açık.” Ne bakıyorsun öyle be?.. Bana bak, herkes iyi değil mi? Doğru söyle?

E – İyi hocam! Herkes iyi!

Y – İyi, oynuyoruz öyleyse...

E – Ne oynaması hocam! Yürüyemiyorsunuz baksanıza...

Y – Ne yürümesi be, koşarım bile! Ne koşullarda oynadım ben... Şimdi mi oynamayacağım! SEYİRCİ VAR MI? SEYİRCİ... Sen onu söyle... Anne... Hadi Anne!.. Oynuyoruz işte gene... Hey heey heeyyy...

*(Gülerek, ağlayarak, topallayarak
koşarken...)*

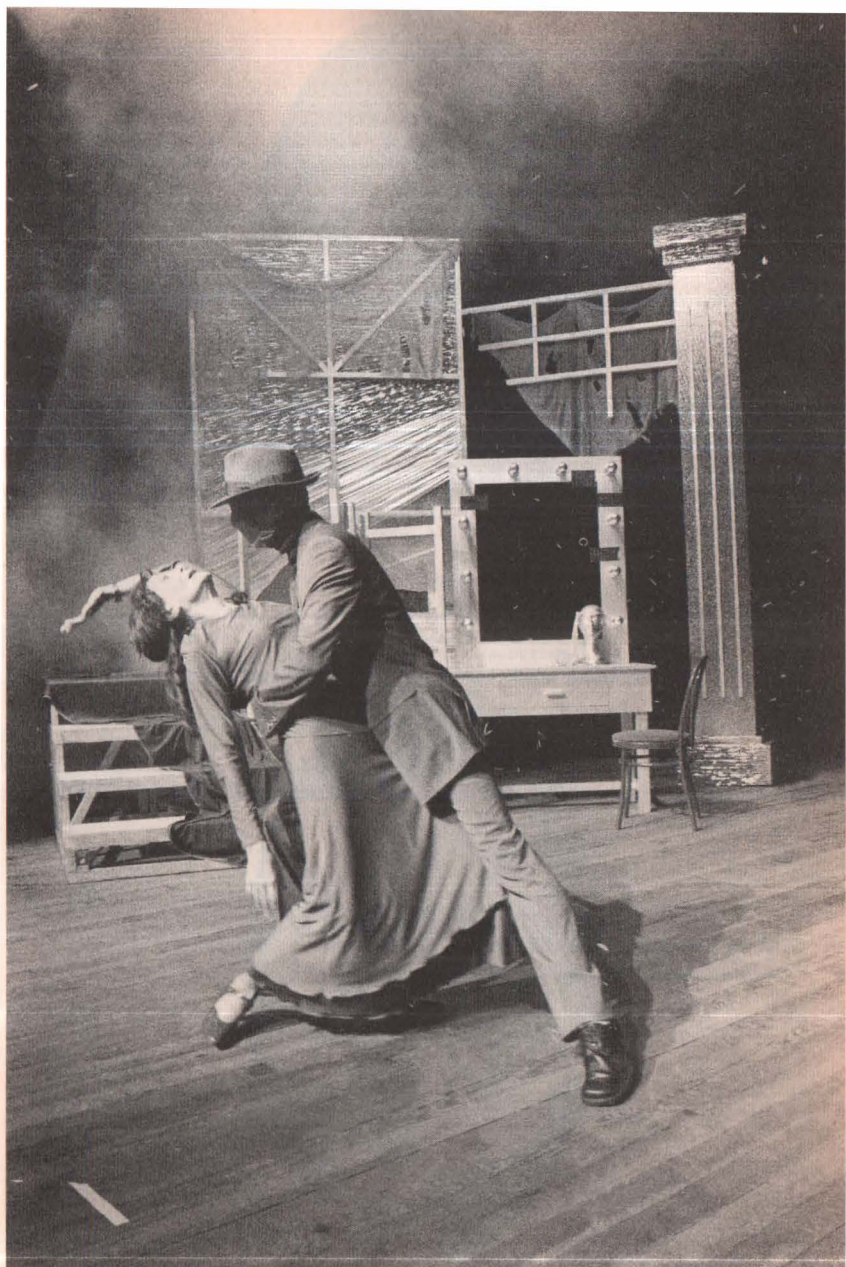
Resim 1, 2, 3 ve 4: Oyundan çeşitli sahneler.
Fotoğraflar: Banu Kaplancılar

Resim 2.

Resim 3.

Resim 4.

MUHSİN ERTUĞRUL

BEYOĞLU, 23/7/ 1959
POSTA KUTUBU 209
TELEFON : 42098

Yıldızoğlu ,

Buradan ayrılmadan görüşemedik, halbuki sana
şunu söylemek istiyordum :

Ben bu sene Şehir Tiyatrosunu HAMLET'le bağ-
latmak istiyorum, acebâ sen (Misafir Sanatkâr) olarak bir
ay için İstanbul'da Hamlet oynamak ister misin ? Bunun için
Kemal Aygün Beyden sana izin almasını rica edecektim.

Önce sen bence bir iki kelime ile muvafakatini
bildir , ondan sonra da ben teşebbüse geçeyim .

Acele cevabını bekler, güzellerinişden öperim .

M. Ertuğrul

Benim Adresim :

Muhsin Ertugrul

P.K. 209

Beyoğlu

Turkey

Muhsin Ertuğrul'un 23.7.1959 tarihli mektubu:
"İstanbul'da Hamlet oynamak ister misin?"

Anne Olga Cynthia.

Baba Naci Bey.

1960'lı yılların başında...

Annesinin büyükannesi. Walker Baker Ellis.

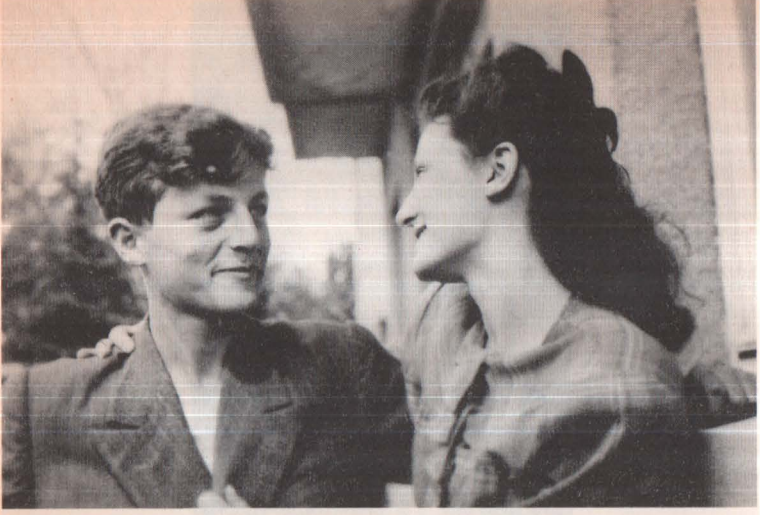
Büyükbaba Ahmet Galip Bey.

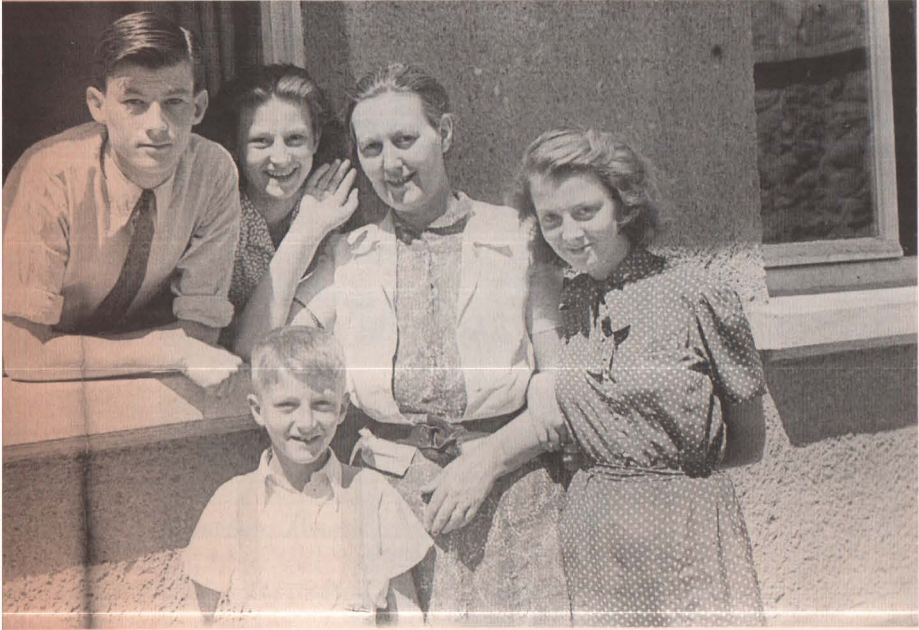
Annesi Olga Cynthia (Nadide).

Yıldız Kenter'in babasının annesi.

Müşfik Kenter, Yıldız Kenter, 1944.

Nedim Kenter, Yıldız, anne, Güner, Müşfik (önde).

1947 Askerlik Kursu'nda Asteğmen Yıldız Kenter.

Yıldız Kenter, Leyla ve Müşfik Kenter, 1960.

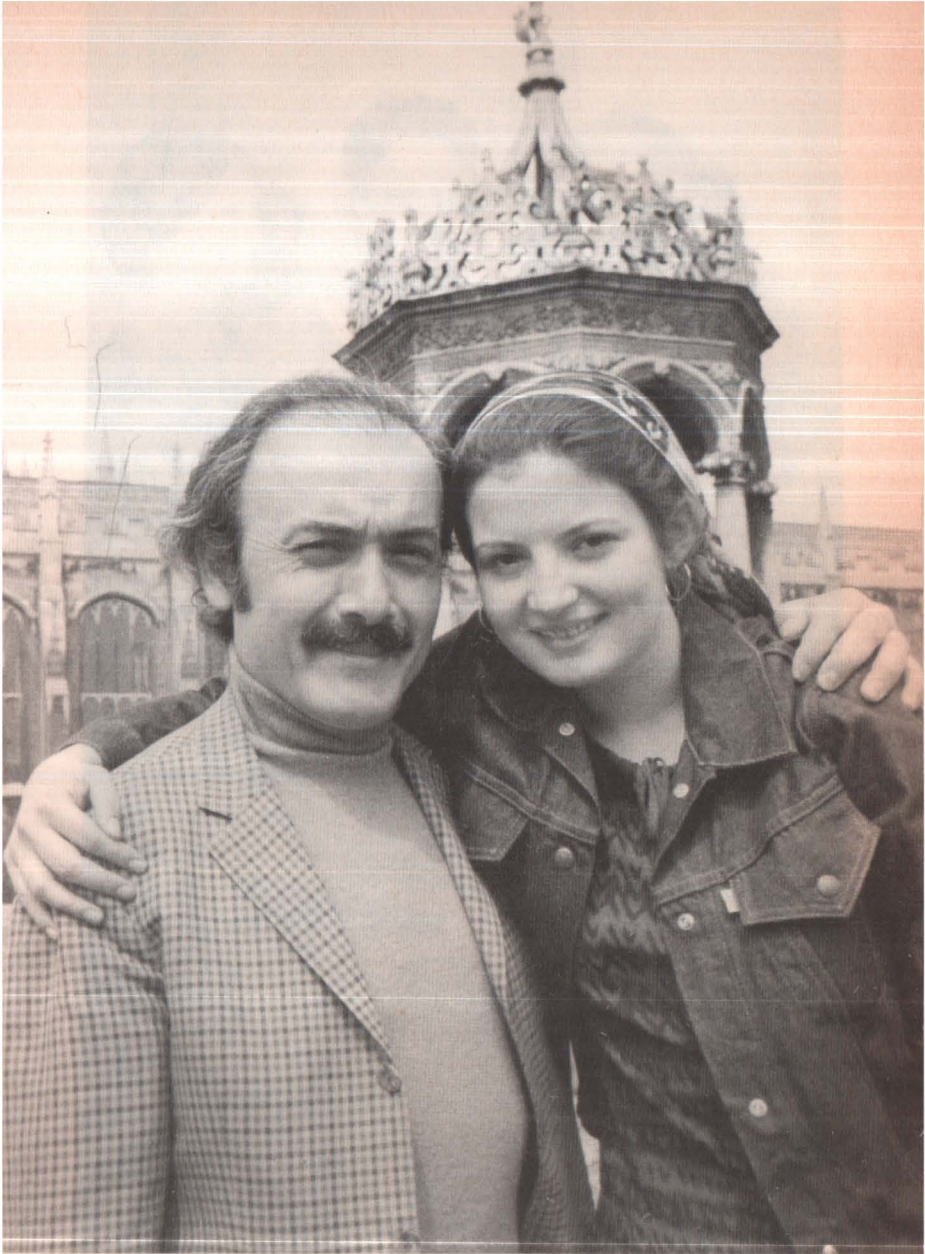
Mahmut Kenter ve köpeği Bobilička.

Shakespeare'in On İkinci Gece oyununda Olivia rolünde. Yıldız Kenter'in ilk profesyonel oyunuydu.

Yıldız Kenter ve Leyla Kenter, 1960.

Şükran Güngör, Leyla ile Cambridge Üniversitesi'nde.

Yıldız Kenter ve Şükran Güngör, kızları Leyla'nın evlilik töreninde.
2.9.1978.

Kenter Tiyatrosu'nun açıldığı günlerde Carl Ebert ile (1968-69).

Bir tiyatro binası yapmak için "koltuk satmaya" çalışıyor, kapı kapı dolaşıyor Yıldız Kenter. Bu amaçla İsmet İnönü'ye gidiyor...

İnönü'den yanıt: "Ben bir koltuğa zor sahip oluyorum, sen dört yüz elli istiyorsun ha!"

Şükran Güngör şarkı söylüyor, Yıldız Kenter eşlik etmek istiyor, beceremeyince, gülüyor.

Yaşam-ölüm arasındaki bir
çizgide, 1920'de annemin
Türkiye'ye gelmesinden,
2000'e kadar,
Türkiye panoraması
önünde üç kadın...
Tek gövdede üç kuşak...
Olga Cynthia, Ayşe Yıldız,
Fatma Leyla...
Üç yaşam, üç kavga, üç aşk...
İyi ki hep aşk vardı...

– Yıldız Kenter

Yıldız Kenter (d. 1928): Tiyatro ve sinema oyuncusu, yönetmen. Ankara Devlet Konservatuvarı'nı sınıf atlayarak 1948'de bitirdi ve Shakespeare'in *On İkinci Gece* oyunu ile ilk kez sahneye çıktı. Devlet Tiyatroları'ndan ayrıldıktan sonra, 1961'de kardeşi Müşfik Kenter'le Kent Oyuncuları'nı kurdu. Bu topluluğun sahneye koyduğu oyunların hemen hepsinde oyuncu, dramaturg ya da yönetmen olarak görev aldı. 1981'de devlet sanatçısı unvanını alan Yıldız Kenter, 1984'te sahnelenen Güngör Dilmen'in tek kişilik oyunu *Ben Anadolu*'yu yurtdışında da İngilizce olarak oynadı ve büyük başarı kazandı. İlhan İskender, Avni Dilligil, Ulvi Uraz ödülleri de değer görülen sanatçı, İtalya'da Adelaide Ristori Kültür Merkezi tarafından verilen Yılın Başarılı Kadınları ödülünü de aldı (1984). Halen Kent Oyuncuları topluluğunda Türk tiyatrosuna katkılarını sürdürüyor.

KDV dahil fiyatı: 6.000.000 TL